JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1855. **Zaturdag 20 October.** **N°. 84.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is... *f* —.60 duiten voor de *Vijf woorden*.
Bij eerste of meerdere herhaling - —.30 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Macassar (gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden,) de predikant bij de protestantsche gemeente te Banda, *J. W. C. van Steeden*

Tot assistent-resident van Pandeglang, residentie Bantam, de controleur der 1e. klasse bij de laudelijke inkomsten en cultures *J. W. Kloprogge.*

Tot lid in den landraad der stad en voorsteden van Batavia, mr' *J. van Gennep*, ambtenaar der 1e. klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie.

Tot 2den commies bij de directie van financien, de buitengewoon derde commies bij de algemeene rekenkamer *L. C. A. Halewijn.*

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Japara *M. A. J. Gaillard.*

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van adjoint bij den generalen staf, de 1e. luitenant der artillerie *E. H. W. Ubbens.*

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland', wegens ziekte, aan den 1sten luitenant der infanterie *F. C. L. W. Boudier.*

Vendutien

Op Maandag 22 October, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*,

Op Woensdag 24 October, op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris door *John Pryce & Co.*,

Op Donderdag 25 October, des avonds ten 7 ure, in een der localen van de Harmonie, door *H. M. van Dorp.*

Op Vrijdag 26 October, voor het commissiehuis van gebrs. *Roselje & Co.*,

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 15 *tot en met den* 18 *October* 1855.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *F. K. Veldman*, van Hamburg.

MARINE HOTEL. *F. P. Ouwehand*, van Amsterdam.

JAVA HOTEL. *H. Uitermark*, van Cheribon; — *C. Riesz*, van Passaroean; — *L. R. Giezen*, van Passaroean.

HOTEL WILLEM II. *J. H. C. van Dijk*, van Batavia; — *J. L. L. Berghuis*, van de reede; — *H. van Duren*; — *J. van Eijsden.*

Advertentiën.

Getrouwd:

M. BOUMEESTER

en

L. O. DUDMAN.

SOERABAYA, 6 *October* 1855. (2012)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *P. L. H. Wels*, *C. Pakaila.*

BATAVIA, 15 *October* 1855. (2042)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *M. H. Jacometti. geb. Beth.*

BATAVIA, 15 *October* 1855. (2010)

Eenige kennisgave.

Vendutie

op Maandag den 22 October 1855,

voor het Commissiehuis van *John Pryce & Co.*, van beschadigde en onbeschadigde Lijnwaden, wit Garen, Hollandsch Tafel- en Servetgoed, 30 paren Engelsche Tafellampen, Pianolampen, Tafelserviezen van Engelsch aardewerk, 50 kisten Vruchten op water, pas aangebragt, eene factuur Amerikaansche en Engelsche klokken, eene partij Roode Wijn in kistjes van 1 dozijn, enz. enz. (2038)

Op de Vendutie van Maandag den 22 October 1855,

zullen alsnog voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, worden verkocht:

8 bladen Rood Koper, dik 1 streep.
2 » » » » 2½ »
wegende te zamen 6,68 picols, en
9 zakken, 214 pond, Koeping tikoes.
1 zak, 37 » Ikan tjoemie tjoemie.
een en ander min of meer beschadigd aangebragt.

(2039) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van Maandag 22 October 1855

zullen alsnog worden verkocht:

17 vaten Roode Wijn.
50.000 Manilla Sigaren No. 2.
50,000 » » No. 3.
Eene partij Spijkers, en
42 picols Soerabayasche Aardappelen.

(2054) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van Maandag den 22 October 1855

zullen alsnog worden verkocht:

eene partij beschadigd Drill, eene partij Sigaren No. 3, alsmede eene factuur gemaakte Kleederen, fraaije Lakensche Tafelkleeden, Reis-nécessaires, Schrijfcassettes, Werkkistjes, Lederen Koffers, Reiszakken, enz., enz.

(2040) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie van Boeken, Platen, enz.

op Donderdag den 25 October, des avonds ten 7 ure, in een der localen van de Societeit de Harmonie.

Deze vendutie bestaat uit:

1. Eene verzameling goede en net ingebondene boekwerken, waaronder regtsgeleerde, litterarische en historische, als: Merlin, répertoire en questions de droit, compleet, staatsblad van Nederlandsch-Indië en register, tijdschrift van Nederlandsch Indië van 1838 tot 1853, œuvres de Molière, œuvres de Walter Scott, Becker, algemeene geschiedenis, Thiers, histoire de la révolution, Blanc, histoire de 10 ans, etc., etc.
2. Eene verzameling fraaije platen en schilderijen, waaronder gezigten uit de Krim en de Oostzee.

Commissiën worden aangenomen bij

(2037) H. M. VAN DORP te *Batavia.*

Vendutie

op Woensdag den 24 October 1855,

op het Heemraden Plein, à 2 pCt. Vendu Salaris door *John Pryce & Co.*, van:

eene partij Jattiehouten Balken van bijzonder groote dimensiën, doodkistplanken, duigen, enz., enz.

(2041)

Vendutie

op Vrijdag den 26 October 1855,

voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*, van Klokken, Spiegels, Kramerijen, Glaswerk, Eau de Cologne, divers Porcelein, fijne Engelsche Parfumeriën, bij geassorteerde kavelingen, diverse Lijnwaden, losse en gezette Brillanten, enz., enz. (2055)

Vendutie op Meester Cornelis.

Zaturdag 27 dezer,

voor het Commissiehuis van wijlen *H. L. E. Chun.* van Wagens, Bendi, Meubelen, Schilderijën, Lijnwaden, eenige Bijouterien, eene partij diverse dranken, waarbij 50 dozijn Likeur, 40 dozijn Rijnwijn, 20 dozijn Champagne, enz. enz. (2056)

Op eenen nader te bepalen dag,

in den loop dezer maand, zal ten overstaan van de Weeskamer, publiek verkocht worden, voor rekening van den boedel van wijlen den WelEerwaarden heer *N. Pluim Mentz*, Een Erf en steenen Huis, met twee rijën Steenen Bijgebouwen, staande en gelegen op Weltevreden, Blok M, Deel 3, Sectie IV, No. 16, getaxeerd op *f* 19,000,—. (2022)

Ontvangen.

Sigarenkoker (Manilla- en Havanah formaat), geheel nieuw model, met damesbusten en medaillon.
Parijsche Toilet-Troussen met gegalvaniseerd garnituur.
Porte-Monnaies en Portefeuilles in nieuwe aangename formaten, met elastieke sluiting.
Kantoor-Almanak-Borden voor tienjarig gebruik.
Dolkmessen, Bastet- en supra Engelsche Pennenmessen.
Koperen Zak-Boussoles.
Bureau Schellen en Marmeren Leitjes.

Bij

(2053) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Ontvangen bij E. RINCHON

zeer fraaije ZIJDEN JAPONNEN.

(2008)

Bij CHAMA, LAUGIER & ESMIOL

verkrijgbaar:

Zoetemelksche Kaas in Blik. Saucissons de Lyon.
Fransch Bier. Macaroni en Vermicelli in kistjes.
Amandelen en Rozijnen. Parfumeriën.
Verschillende Provisiën, enz.,
pas aangebragt per schip *Michel Montaigne.* (2029)

DE FRANSCHE KOMIEK EN DE BARONESSE (*vervolg.*)

Johan de huisknecht, die nu binnenkwam kreeg last om den docter uit te laten en na vele respectsverzekeringen aan de familie van docter *Smits*, uit den mond der douairière, verliet de eerste met *Johan* de zaal, terwijl de moeder, toen zij berekende dat *Smits* de voordeur uit was, zich gereed maakte om hare dochter te bezoeken.

— O! 't is beter, 't is veel beter," zeide *Charlotte*, toen zij hare moeder in den gang ontmoette, »zij praat weer. Ik hoorde van *Dina* dat die *Smits* er zoo'n drukte van had. Och die docters! hoe meer visites hoe liever — dat geeft goed."

Mevrouw *van Tal* vervolgde intusschen haren gang naar boven en na zich van hoed en schwal te hebben ontdaan, ging zij de kamer harer dochter binnen.

— Dat wil ik niet, in het geheel niet," sprak de stem van *Justine*, zonder dat zij van de tegenwoordigheid harer moeder bewust was, »denkt gij dat ik zoo mal naar de comedie wil; geef die andere japon hier, en dan die speld met diamanten, ik zou er mooi uitzien."

— Wel, wel, *Justine*" zeide mevrouw *van Tal* de gordijn van het ledikant ter zijde schuivende. »Waar denkt gij nu aan, wij zijn reeds lang terug. De voorstelling is niet doorgegaan, omdat de dochter van *Prevost* ziek was geworden. Het treft al heel goed, want nu zult gij er later van kunnen profiteren. Hoe gaat het?"

— Ha, zoo mama" zeide *Justine*, hare moeder op eene vreemde wijze aanziende »ik dacht al dat het te laat was. De dochter van *Prevost* is bij mij geweest, maar zij is zeer leelijk geworden en ik...."

— Wel dat is ridicule," hernam de moeder. »Gij hebt gedroomd. Gaat het wat beter? Fi donc! op uwe jaren mogt gij waarlijk wel wat voorzigtiger worden. Ik was er om *Bierenstag* verlegen mede, maar ik moet zeggen hij bewaarde zijne contenance magnifique. Voortaan een weinig meer douceur, ma *Juste*, anders waarlijk zal het niet gaan."

— *Bierenstag* — juist — ha! wat zeide hij ook, hervatte *Justine*,

»Beauté, genie, amour, furent son nom de femme;
. . . .
Sous trois formes au ciel appartenait cette âme.
. . . .

— Wie meende hij ook daarmede? Ha! juist — eene actrice. — Is dat mogelijk, mama? zeg het mij, — en ik — behoor ik ook aan den hemel? — neen, zie, ik ben immers niet schoon — niet..."

— Stil toch, mijne lieve *Justine*," viel mevrouw *van Tal* hare dochter in de rede, terwijl zij met een zeker angstgevoel meer dan vroeger den strakken, doffen blik van haar kind opmerkte. »*Justine*, spreek toch zoo wonderlijk niet" en in het moederlijke hart wakkerde (Gode zij dank!) eenigermate de vonk weder aan, die door hoogmoed en wereldzin bijna was uitgedoofd.

Levendiger kwamen de woorden van den Franschen acteur haar in het geheugen terug, die haar in den schouwburg werkelijk, maar slechts vlugtig hadden geroerd. »»Moeders, mijne dochter is krank: wat dunkt u, kan en mag de kunst het gevoel onderdrukken?""" en de moeder begon, door een heiliger geest verlicht, te beseffen, dat het kunstmatige eener gewaande beschaving maar al te dikwerf haar natuurlijk, haar moederlijk gevoel had onderdrukt en dat de acteur — haar een bitter verwijt gedaan, maar tevens eene heilzame leering geschonken had.

In de leerschool der beproeving moet de ontvangene les verder onuitwischbaar worden ingeprent.

— Het doet mij waarlijk leed, beste vriend" ving docter *Smits* aan, toen hij na ook de tweede patiente in het hôtel l'Empereur te hebben bezocht, eindelijk was te huis gekomen en met zijne vrouw en *Walting* nog een gezellig uurtje doorbragt, »het doet mij waarlijk leed, dat mijne zaken, mij uw bijzijn zoo jammerlijk hebben ontroofd, maar eerlijk moet ik bekennen, dat de ondervinding, dezen avond opgedaan, mij eenig-

MAGAZIJNEN VAN HEEREN MODE ARTIKELEN

van

S. D. BRANDON,

in de Stad en op Passer Senin.

Door ontvangst van eene groote partij laken, tricots, linnen drills, engelsch leder, satijnen-, zijden- en piqué-vestenstoffen, verscheidene soorten van paletot stoffen, enz., zijn de prijzen der kleedingstukken verminderd, en thans vastgesteld als volgt:

1 superfijne zwarte laken rok
1 » satin de laine of tricot pantalon } f 75,—
1 vest naar keuze
Als boven, van zwart thibet of satin de chine, naar keuze .... - 50,—
1 dozijn fijne witte paletots .... - 55,—
1 » gekleurde paletots .... - 60,—
1 » superfijne witte linnen drill pantalons, eerste kwaliteit .... - 90,—
1 dozijn superfijne wit of geel linnen drill pantalons, tweede kwaliteit .... - 70,—
1 dozijn engelsch leder pantalons .... - 60,—
1 » wit engelsch keper pantalons .... - 50,—
1 » witte of gekleurde piqué vesten, prima kwaliteit .... - 50,—

Uniform jassen van het beste militaire laken (zonder borduursel) .... f 50,—
Uniform pantalons van het beste laken .... - 25,—
Blaauw laken marine buis .... - 30,—
Blaauw laken schutters rok .... - 30,—
Gekleurde tricot pantalons, laatste smaak .... - 20,—
1 dozijn witte of gekleurde hemden f 24,— à - 60,—
1 » flanellen borstrokken ...... - 30,— » - 50,—
1 » kabaaijen .... - 20,— » - 24,—
1 » nachtbroeken .... - 20,— » - 24,—

Voor Liverij Bedienden.

1 laken koetsiers rok
2 laken jongens buisjes
1 koetsiers hoed
2 jockey petten
} laken en galon naar keuze f 100.

Bij minder hoeveelheid zullen de prijzen even billijk gesteld worden.

Alle deze goederen zijn van de beste kwaliteit, en bij niet voldoende bevinding behoeft men dezelve niet te ontvangen.

Voor vertrekkende personen wordt met den meesten spoed gewerkt, en alles binnen den tijd van twee maal 24 uren afgeleverd.

In beide magazijnen zijn de prijzen gelijk, en worden de kleedingstukken franco aan huis bezorgd.

Bovengenoemde prijzen zijn à contant of op een crediet van eene maand berekend. (1942)

Dépôt van geraffineerde Suiker

bij **VAUPEL & Co.**

De ondergeteekenden hebben de eer het Publiek te verwittigen, dat bij hen verkrijgbaar is de Suiker uit de raffinaderij van den heer *H. Mac Gillavry*, nabij Soerabaya; aangezien de bewerking op eene groote schaal geschiedt, is dezelve tegen f 8.— contant per mandjes van 1/4 picol. No. 1, te verkrijgen; de ten dezen gevolgde nieuwe wijze van bewerking verdient, als meer zoetdeelen inhoudende, verre de voorkeur boven de gewoonlijk gevolgde.

(1905) VAUPEL & Co.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

overtreffen alle andere geneesmiddelen in gevallen van verzweringen, open beenen, enz. De heer Liddel, droogist te Harwich, verklaart in eenen brief aan den professor Holloway, gedagteekend den 3 November 1852, dat een man, genaamd Kay Bate, verschrikkelijk leed aan open beenen. Van de knie tot aan den enkel waren zijne beenen bedekt met zweeren en uitwas van vleesch, doormengd met witte en roode plekken. Hij maakte gebruik van de zalf en pillen van Holloway, welke eene bewonderenswaardige genezing ten gevolge hadden, want in minder dan drie weken waren alle zweeren verdwenen en kan hij met gemak en vaardigheid gaan. Zijne beenen zijn thans volmaakt hersteld, en hij bevindt zich in den besten staat van gezondheid.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à .... f 1,—, f 3,— en f 5,—
Potjes Zalf à .... - 1,—, - 3,— » - 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (1616)

Te Huur wordt Gevraagd

een Huis, den huurprijs van f 100 's maands niet te boven gaande, liefst gelegen in de nabijheid van of op Tana Abang. Adres *Java-Bode* onder letter Æ. (2045)

Uit de Hand te Koop.

Het Woonhuis, de Meubelen en verschillende Tokogoederen van wijlen *Péroline Chantre*, weduwe *Legaigneur*. Te bevragen bij den heer

(2031) E. HUBERT, aldaar woonachtig.

Een Steenen Huis in de Gang Kadiman, achter het Paleis.

Te bevragen bij

(2020) F. WASCH.

Gestoffeerde Kamers

met of zonder Kost.

(1464) E. S. DORT.

Tagal.

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.

Halve en Kwart Loten in deze Loterij à f 60 en f 30 te bekomen bij

(1629) H. M. VAN DORP, te Batavia.

N.B. Heele Loten zijn niet te bekomen.

128ste Frankforter Loterij.

Eerste klasse uitgekomen met kleine prijzen de nommers 17384, 17968, 14581, 24850, 21826.

Tweede klasse de nommers 17332, 556, 22579, 3656, 12456, 4669, 23988, 23932, 14475, 6690, 23861.

(1659) A. SCHWARZSCHILD & Co.

London, 1855.

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.

Trekking der 3de Klasse.

Uitgeloot met een prijs van f 12, de nommers 24373, 17302, 17816, 23990, 16201, 25958, 23873, 2680, 15122, 14749, alsmede No. 17882 met de prijs van f 100.

(1834) SCHWARZSCHILD SONS.

London, *Julij* 1855.

Een jong mensch eenige uren des avonds beschikbaar hebbende biedt zich aan tot het verrigten van Schrijfwerk.

Adres W.

(2011) H. M. VAN DORP.

PLAN

der

128ste FRANKFORTER STAATS LOTERIJ

gewaarborgd en geautoriseerd door

DE VRIJE STAD FRANKFORT a/M.

Bijzondere aanbevelings-artikelen dezer bekende Loterij.

1. Deze Loterij is de oudste die bekend is, daar dezelve haar bestaan rekent sedert het jaar 1791.
2. **Waarborg** door het **Gouvernement** voor het **Kapitaal** noodig voor de volle betaling der prijzen aan de Deelnemers.
3. **Administratie** door eene **Bijzondere Kommissie** aangesteld en onder toevoorzigt der wetgevende magt de **Hooge Senaat.**
4. **Zekerheid gegeven bij de aangestelde Agenten.**
5. De **regtvaardige** uitvoering der trekkingen, daar ieder Nommer wordt getrokken en deszelfs **Lot** is **duidelijk** aangegeven in de Lijsten van het resultaat gedrukt, nagezien en uitgegeven door de aangestelde Kommissie.
6. **Trekking** in **Publiek** en **onmiddelijke betaling** der gewonnene Prijzen.

SPECIFICATIE

der

PRIJZEN EN PREMIEN

der

128ste Voornaamste Trekking der Frankforter Staats Loterij.

Meest voordeelige Kans.....Guldens 200,000

1	Kans van	150,000
1	»	120,000
1	»	115,000
1	»	112,000
1	»	110,000
1	»	105,000
1	»	104,000
1	Premie van	100,000
1	Prijs van	100,000
1	»	50,000
1	»	20,000
1	»	15,000
1	»	12,000
1	»	10,000
2	» 5,000 Guldens	10,000
4	» 4,000 »	16,000
8	Prijzen van 2,000 Guldens	16,000
100	» » 1,000 »	100,000
100	» » 300 »	30,000
5780	» » 100 »	578,000
1	Premie voor het laatst getrokkene nummer	3,000
1	» » 2de » » »	2,000
1	» » 3de » » »	1,000
1	» » 4de » » »	600
1	» » 5de » » »	350
1	» » 6de » » »	250
1	» » 7de » » »	200
1	» » 8ste » » »	160
1	» » 9de » » »	120
1	» » 10de » » »	100

De laatst getrokkene dezer 12 Prijzen bekomt alzoo de Premie van 100,000 Guldens.

De Frankforter Gulden heeft dezelfde waarde als de Nederl. Gulden.

Prijs der Actiën.

Eene Halve Actie 60 Gulden. Eene Kwarter Actie 30 Gulden.

De volgende voordeelen worden genoten bij het nemen van meerdere Actiën:

10 Halve Actiën, of 20 Kwarter Actiën, kosten slechts 540 Guldens
20 » » 40 » » » 960 »

Te bekomen bij

(1848) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Verloren

op Goenoeng Saharie een klein Hondje, wit met bruine vlekken, zijnde eene teef. De eerlijke vinder wordt verzocht dezelve tegen belooning terug te brengen bij den Uitgever dezes. (2050)

De Ondergeteekende, Tamboer-Majoor bij de Bataviasche Schutterij, biedt zich aan tot het geven van onderwijs aan de HH. leden dier Schutterij, in de behandeling van het Geweer, enz., zullende de lessen zoo goedkoop mogelijk worden berekend.

(2043) HEYNEMANN, *Molenvliet.*

zijn heeft schadeloos gesteld. Ja *Welting*, het zou voor u, even als het voor mij was, eene voldoening zijn geweest om de waarachtige liefde van dien Franschen acteur te hebben aanschouwd; zelden nog ontmoette ik zulk eene teedere vaderlijke liefde, gepaard met zooveel Godsdienstig gevoel. Het was mij daar wèl in die ziekenkamer en meer dan ooit verkreeg ik de overtuiging, dat een acteur evenzeer als ieder ander mensch een edel hart kan bezitten en een goed christen zijn."

— Nimmer twijfelde ik er aan" zeide *Welting*. »Het is wel zeer zeker mogelijk en meer algemeen zou die stand van menschen zich kunnen opheffen uit het lage waarin zij veelal rondwalen, zoo de geest der tooneelwerken, zoo als wij reeds in den vooravond spraken, meer met deugd en Godsdienst overeenstemde; zeg mij eens, is die jonge actrice gevaarlijk ziek?"

— Wat zal ik u zeggen," antwoordde *Smits*, »de katharale koorts is in zenuwkoorts overgegaan. Wij, geneesheeren kunnen de ziekte leiden, maar niet besturen, wat de ziekte zelve betreft. zij is jong en zoo de natuur, met Gods hulp, de middelen ten goede doet werken, dan....."

— Ja natuurlijk," viel mevrouw *Smits* hierop in, — »dan zal zij herstellen. O! dominé, u weet niet hoe voorzigtig mijn goede *Smits* altijd zijne voorspellingen doet. Maar lieve vervolgde zij, »met mevrouw van *Tal*, hoe is het daarmede, is die actrice uit de groote wereld ook gevaarlijk?"

— Het is de freule," antwoordde *Smits*. Mevrouw was naar de comedie. Hoe het met de freule is, — ik vrees het allerergste. Zoo ik mij niet bedrieg, zal dat in vele opzigten ongelukkige meisje der moeder eene bittere ervaring geven, want ik vermoed, dat zij door den val dien zij gedaan heeft, krankzinnig zal worden."

Ruim eene maand na het gebeurde, in de vorige bladzijden vermeld, was ook het bevallige Baden-Baden in den prachtigen Meidosch gestoken.

Van heinde en verre waren reeds de badgasten zaamgestroomd, om in de heerlijke natuur tevens den invloed der heilzame wateren te beproeven. Heilzame wateren! — Heilzaam voor de gestellen of voor de ziekten, die er naar luisteren willen; heilzaam voor die goed geloovigen, waarvoor het denkbeeld — »de baden gebruiken" — reeds de genezing in zich bevat; heilzaam voor de zieken of reconvalescenten, die door afleiding, wat moeten opfleuren, maar die te Baden of te Ems, of waar dan ook, even goed een glas rijnwijn of een kopje koffij kunnen gebruiken, dan het, zoo naar smakende, water; als uit en inwendig uitkomst gevende wateren, voor de geneesheeren, die hunne patienten liever niet onder hunne behandeling zien bezwijken, winstgevende wateren voor al dat volkje, dat van zulk eene bron direct of indirect profiteert; zakligtende wateren voor allen, die er komen, uitgezonderd voor die enkelen, die van de verderfelijke groene tafels een vuil aanklevend geel opstrijken en doodelijke wateren eindelijk voor hen, die er met vriend *Hein* als koetsier aankomen, of hen die aan gezegde tafel het zuurverdiende of zoetgeërfde zien weghalen, met die verwenschte onverschilligheid van den croupier, die hun nog voor de oogen staat, wanneer de pistooltromp reeds de slapen drukt.

Onder de badgasten, die wij op eene der liefelijkste Meiavonden, daar vóór de courzalen zien heen en weder wandelen, herkennen wij aldra drie, ons min of meer bekende personen. Twee er van trekken nog al de aandacht der overige wandelaars of aan tafeltjes gezetenen, tot zich.

— Pst! waiter, a cup of tea," riep een Engelschman den elders ververschingen aanbrengenden garçon toe.

— Si'plait M'sieur?" vroeg de garçon, den Engelschman naderende.

A cup of tea, — Pst! waiter, ijou know that ladij with that ijoung officer?"

— Yes, Sir," was het antwoord van den garçon, die inmiddels vlug rondzag en op eene andere hem gedane bestelling het: »Rüdesheimer, und drei gläser; sogleich

Théâtre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER

Lundi, 22 Octobre 1855.

5me représentation du 7me mois de l'Abonnement.

Les deux Divorses.

Vaudeville.

D A N S E.

La Marquise.

Opéra Comique en 1 Acte.

Le Spectacle commencera à **sept heures précises.**

(2053)

SALON DE LA HARMONIE.

Samédi 27 Octobre, Mr. **GILBERT**, Prestidigitateur, aura l'honneur de donner une séance

d'Optique, de Prestige et de Mécanique.

Le programme et les prix d'entrée seront envoyé à domicile. (2046)

Loge de Ster in het Oosten.

Receptie in den 1sten graad, op Donderdag den 25 October 1855, des avonds ten 7 ure.

De Tweede Secretaris der Loge,

(2057) D. JANNETTE WALEN.

Boekhandel van *Lange & Co.*

Bijvoegsel tot het Staatsblad van Nederlandsch-Indië.

VERZAMELING van WETTEN, BESLUITEN, BEPALINGEN, KENNISGAVEN, enz.,

welke niet in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië zijn opgenomen, over de jaren 1808—1856, bijeenverzameld door Mr. **L. J. A. TOLLENS**, Adviserend Advocaat en Candidaat Notaris te Batavia.

Twee lijvige Boekdeelen in groot 8vo.

Prijs bij Inteekening:

Voor Batavia.............................. *f* 20

Java en Buitenbezittingen (franco).......... - 25

Departementen, autoriteiten en particulieren worden beleefd verzocht, de inteekeningslijsten aan de onderteekenden te willen terugzenden, ten einde de hoegrootheid der oplage te kunnen regelen.

Na 1o Januarij 1856 wordt de prijs voor niet inteekenaren onberroepelijk met *f* 5 verhoogd.

(2030) LANGE & Co.

VEGETAL-OF DECALQUER-PAPIER

groot formaat, ontvangen bij

(1987) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Parijsche Schrijf-Trousses,

van zwaar leder met koperen kunstslot, formaat Propatria Papier, duurzaam en solide in 't gebruik, zeer dienstig voor landmail-passagiers, heeren controleurs en reizende ambtenaren.

Verkrijgbaar bij

(1989) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

WISSEL-PORTEFEUILLES,

afgedeeld in 12 tassen met koperen slot, bij

(1990) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BROCHURES D'OPÉRA'S FRANÇAIS.

Le prophète.	La fée aux roses.
Norma.	Haydée, ou le secret.
La muette de Portici.	Robert le diable.
La juive.	Charles VI.
L'ame en peine.	Les Huguenots.
Lucie de Lammermoor.	Le Jérusalem.
Don Pasquale.	Othello.
Nizza de Grenade.	Si j'étais roi.
Linda de Chamouny.	Le Caïd.
La favorite.	La fille du régiment.
La reine de Chypre.	Les diamants de la couronne.
L'étoile du Nord.	Fra Diavolo.
Les noces de Jeannette.	La dame blanche.
Le billet de Margnérite.	Le chalet.
Le songe d'une nuit d'été.	Bélisaire.
Le val d'Andore.	
Le barbier de Séville.	

Se vendent a *f* 1.— la piece chez

(1988) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Boekhandel van *H. M. van Dorp*, te Batavia.

Christelijke Gezangen voor de Evangelisch Luthersche gemeenten, met Evangeliën en Epistelen, in Maroquin. *f* 6.—

Idem, idem, groote druk. *f* 8.—

Al de Boeken des Nieuwen Verbonds, uit het Grieksch op nieuw vertaald, met aanteekeningen, etc., door G. Vissering. *f* 4.—

Dr. L. S. P. Meyboom, het leven van Jezus, I. 1 en 2 afd., 1 en 2 stuk. *f* 16.— (2051)

Muzijkhandel van *H. M. van Dorp*, te Batavia.

— Goedkoope Muzijk. —

Liszt, Ouverture de Guillaume Tell. *f* 2.—

Prudent, Guillaume Tell, grande fantaisie. *f* 2.—

Idem, Quatuor de Don Pasquale *f* 1.50

Idem, Fantaisie sur l'air de Grace, de Robert le Diable. *f* 1.50

Willmers, un jour d'été en Norvège. *f* 2.—

Rosellen, Fantaisie brillante sur le songe d'une nuit d'été. *f* 1.50

Beijer, Fantaisie brillante sur la fille du régiment. *f* 1.50

Döhler, Fantaisies, variations et rondeaux final sur les motifs favoris de l'opéra Lucie de Lammermoor. *f* 2.—

Schobert, les filles du ciel, suite de valses brillantes. *f* 1.50

Dernière pensée musicale de Weber. *f* 1.-

Thalberg, Fantaisie sur la Muette de Portici. *f* 3.—

Prudent, Caprice, étude de concert sur J. Puritan. *f* 1.50

Rosellen, Fantaisie sur les Huguenots. *f* 2.—

Thalberg, idem, idem. *f* 2.—

Goria, la dame blanche, fantaisie brillante. *f* 2.—

Döhler, grande fantaisie et variations sur des thèmes favoris de Guillaume Tell. *f* 2.—

alsmede:

Muzijk voor fluit, guitar, viool, met en zonder accompagnement van piano.

Pianosnaren, etc. (2052)

FRAAIJE PASSERDOOZEN,

zeer volledig, en zorgvuldig bewerkt à *f* 25, *f* 30, *f* 40, *f* 50 en *f* 65.

Idem, idem, in étui, zeer beknopt à *f* 30.

Idem, idem, voor schoolgebruik à *f* 6, *f* 8, *f* 15, *f* 18.

Een fraaije **Baromètre Metallique** *f* 50.

Te bekomen bij

(2047) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Fraaije

Tooverlantaarns,

van verschillende prijzen, te bekomen bij

(2009) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Lithographisch Etablissement.

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring aan tot het vervaardigen van allerlei lithographische werken, als: handelspapieren, etiquetten, visite- en adreskaarten, kaarten, platen, etc., hetwelk alles met de meeste zorg en netheid vervaardigd wordt. Proeven van het werk zijn op aanvrage te bekomen.

(1832) H. M. VAN DORP.

Batavia, September 1855.

Inktsoorten.

Nantoine, Encre inoxidable, composée specialement pour les plumes métalliques, in heele, halve en kwart kruiken, à *f* 3, *f* 2 en *f* 1.

Encre Japonnaire, Bouteille Bisolène, qualité superieure, in heele, halve en kwart kruiken, à *f* 3. *f* 2 en *f* 1.

Brown's Copying Ink, in bottles, half pints, pints, and quarts, à *f* 4, *f* 3 en *f* 2.

Arnold's Copying Ink, in pints, à *f* 4.

English blue black Copying Ink, à *f* 1.

Alsmede roode en blaauwe Inkt in diverse kwaliteit,

(2003) bij H. M. VAN DORP, te Batavia.

VERGULDE LIJSTEN

in verschillende dimensiën te bekomen bij

(1868) H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

Vertrekkende Personen.

Wolker en Familie repatriëren. (2049)

Naar Nederland, de Eersten Luitenant Adjoint bij den Generalen Staf, *A. J. F. Paternostre du Montlion.* (2027)

P. J. Dammers, vertrekt wegens ziekte naar Nederland, gemagtigde den heer *W. L. Versteegh* te Passaroean. (2014)

Bij tijdige aankomst van de Mail van Singapore zal de *Koningin der Nederlanden* naar **Soerabaya** over **Samarang**, op den 26sten dezer vertrekken.

Voor Vracht of Passage gelieve men zich te vervoegen bij

de Directeuren der N. I. Stoomboot-Maatschappij,

(2044) MACLAINE, WATSON & Co.

Batavia, *den* 18 *October* 1855.

Naar Bencoelen en Padang.

Het vertrek van het Stoomschip **Padang**, kapt. *Persille* naar *Bencoelen* en *Padang* is bepaald op 2 maal 24 uren na aankomst der verwacht wordende Landmail.

Voor Vracht en Passage adressere men zich aan

de Agenten,

(2035) B. KOPERSMIT & Co.

17 *October* 1855.

Het Stoomschip **Banda** zal omstreeks den 24sten dezer naar *Samarang* en *Soerabaya* vertrekken.

Voor Vracht en Passage adressere men zich aan

de Agenten,

(2036) B. KOPERSMIT & Co.

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN**, gezagvoerder *Prins*, is bepaald als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang** op den 10, 20 en 30 van iedere maand, en

Van **Samarang** naar **Batavia** op den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van

MACLAINE, WATSON & Co., alhier

en te Samarang bij

(1906) McNEILL & Co.

---

meine Herrn." deed hooren.

— Kent gij die dame?" hernam de Engelschman, den waiter bij zijn buis vasthoudende, daar deze meer om de thee en de Rüdesheimer dacht, dan om de dame.

— Ja, ja mijnheer," was weder het bescheid. — » Zij logeren in het Hôtel de la Hollande. Die heer aan hare andere zijde is haar vader. Het moet een acteur zijn, en het meisje is zijne dochter, en de officier...."

— Garçon, deux tasses caffé," klonk het wederom, en de restauratiebediende, die met al die bestellingen geen tijd meer tot praten had, was al verdwenen toen de nieuwsgierige zoon van 't Westen verder vragen wilde.

En waarlijk, de schoone dame, die zoo zeer de oogen der heeren tot zich trok, was niemand anders dan de schoone dochter van den franschen komiek, de talentvolle en beminnelijke *Leonore Prevost* — en de jonge hollandsche officier aan hare zijde, die zoowel om zijn mannelijk, ferm voorkomen, als om het vreemde zijner fraaije uniform, (het was die der rijdende artillerie,) de aandacht trok, was onze vriend *van Guntheim* in eigen persoon.

Docter *Smits* had niet in het ijdele voorspeld. De dag, toen het der herstelde *Léonore Prevost* vergund werd, om met haren vader de eerste wandelrid te doen, op dien dag zag ook de in weinige weken zoo veranderde mevrouw *van Tal* haar kind, in doffe wezenloosheid naast zich gezeten. — *Prevost* — O! hoe heerlijk was zijne vaderlijke liefde en zorg beloond geworden. Mevrouw *van Tal* — O! wat bittere verwijtingen kwelden haren geest. »Groote God" zuchtte zij telkens. »waarom dacht ik aan vermaak of étiquette, terwijl ik aan mijn kind had moeten denken.» Eene spoedige hulp had haar welligt gered en thans..... Ik speelde eene rol en verdoofde mijn gevoel — hij was acteur en had zijn vaderhart behouden. O! ik heb veel geleden. God! geef mij mijn kind weder. Ik zal eene meer waardige moeder zijn."

En van *Guntheim?* — ja, wij zagen hem daar aan de zijde van mejufvrouw *Prevost* op het terrein vóór de conrzalen heen en weder wandelen en hooren hem, terwijl *Prevost* naar binnen is gegaan om eene sigaar aan te steken, tot het meisje in haren moedertaal zeggen:

— Welk eene zaligheid, dierbare *Leonore*. Hemel! wanneer ik aan die dagen en nachten denk waarin ik aan uwe kamerdeur luisterde en met een kloppend hart en vochtig oog uwe stem in ijlkoorst vernam, en mij nu hier in deze lieve omgeving, bij dat frissche groen, in het genot der streelende muziek aan uwe zijde verplaatst zie, ja dan is het waarlijk of ik in eene zalige droomwereld leef. En als ik dan tot het bewustzijn kom; dat ik in de werkelijkheid mij beweeg, dat gij, mon ange des cieux, (men vergeve den enthousiasten minnaar deze uitdrukking) met de wedergekeerde blosjes op de wangen mij toebehoort en mij bemint zoo als ik u van het oogenblik dat ik u zag, bemin
de, zie, dan doortintelt een gloed mijne aderen en dan vervult eene dankbaarheid mijne borst, die ik niet beschrijven kan."

— O! mijn *Gérard*, wat zal ik op al dat schoone toch antwoorden," sprak *Léonore* met eene stem, die wij wel als die der ijlende kranke herkennen, maar die ons toch roert door de onbeschrijfelijke zoetheid, zachtheid, welluidendheid en wat al meer kan gezegd worden, om die stem als eenig te doen bewonderen. » Ook ik dank den goeden God, dat hij mij de gezondheid en naast mijn vader een zoo teederen vriend geschonken heeft; maar," vervolgde zij » hoezeer ik de gezelligheid bemin, en mon cher petit docteur mij de afleiding als weldadig voor mijn gestel heeft aangeraden, zoo verliet ik toch liever nu deze drukke plaats; zie, mijn beste vader is daar met eenige heeren in gesprek, laat ons hem zeggen, zoo gij het goed vindt, dat wij ons naar de eikenlaan begeven, daar is het wat rustiger."

(*Wordt vervolgd*)

Voor Passage naar *Nederland*
wordt gelegenheid aangeboden met het welbekende snelzeilend Ned. barkschip **Wilhelmina Catharina**, gevoerd door kapt. *N. M. Oudshoorn de Groot Stiffry*, zijnde hetzelve en wel voornamelijk voor eene Familie van gemakkelijke inrigtingen voorzien.

Het vertrek zal in de eerste helft van November e. k. van hier plaats hebben.

Voor informatiën adressere men zich te Sourabaya bij den Gezagvoerder en de Heeren *Fraser, Eaton & Co.* en alhier bij

de Agenten,

(2015) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 16 *October* 1855.

Voorloopige Aankondiging.

Passage per **Willemina & Clara**, groot 342 lasten, kapitein *H. de Wijn*, naar Amsterdam.

De aandacht van personen en familiën, het voornemen hebbende naar Nederland te vertrekken, wordt gevestigd op de bij uitnemendheid gunstige gelegenheid, die met voornoemden nieuw gebouwden bodem wordt aangeboden, behoorende tot de reederij welker schepen

Jacoba & Christina, kapt. *Berk.*
Julie Claire, kapt. *van Oosteroom.*
Gelderland, kapt. *Crap Hellingman.*
Azia, kapt. *Abrahams Jr.*
Amicitia, kapt. *Jansen*,

ten aanzien van deugdzaamheid, vlugge reizen, fraaije inrigtingen, goede uitrusting, enz., zoowel hier als in Nederland reeds gunstig bekend zijn.

Het schip is bereids hier gearriveerd en zal de waarschijnlijke tijd van vertrek nader worden bekend gemaakt.

(2021) HAAGER & SCHUURMAN,

Agenten.

Voor Passagiers naar Nederland
wordt aangeboden
het nieuw gebouwd Nederlandsch Klipperschip **SENIOR**, gezagvoerder **K. L. SWART**.

Deze boden heeft een **gezonken Campagne** en is uitmuntend ingerigt voor den overvoer van Familiën en enkelde Personen.

Het vertrek zal van hier plaats vinden medio November. Nadere informatiën bij

de Agenten,

(2032) C. BAHRE & G. KINDER.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden, om tegen het begin van December ek. van hier te vertrekken, met het nieuw gebouwd Campagne barkschip **Koning Willem III**, kapitein *H. H. Zeylstra*, hebbende dit schip uitmuntende inrigtingen voor passagiers.

Voor nadere informatiën vervoege men zich bij de Heeren *Oliphant & Co.* te Samarang. *J. F. van Leeuwen & Co.* te Soerabaya, of alhier bij

de Agenten,

(2034) B. VAN LEEUWEN & Co.

BATAVIA, 17 *October* 1855.

BATAVIA.

Heden morgen ten half 5 ure ontstond er brand in de woning van den inlander Maie, gelegen in de Prinsenlaan (Manga Besaar). Door spoedig toegeschotene hulp was men de brand weldra meester en werd hij tot dat huis bepaald. De schade is niet zeer belangrijk en de oorzaak tot dusverre onbekend.

Men schrijft ons van Soebang, (Pamanoekan en Tjiassem Landen,) 18 October 1855.

In uw Blad van verleden Zaturdag komt een kort berigt voor, omtrent eene vrouw die bij Soebang door eenen kaaiman aangevallen, eene belangrijke wonde had bekomen.

Het zal eenigen uwer lezers misschien niet ongevallig zijn, omtrent dat ongeval eenige bijzonderheden te vernemen.

Er zijn op deze landen, onder den algemeen bekenden naam van Rawa's, een aantal uitgestrekte en diepe plassen, die den jager en den visscher de schoonste gelegenheid aanbieden om zich in hunne geliefkoosde uitspanning te verlustigen; — den eenvoudigen daglooner eene toespijs te meer leveren, bestaande uit eenige kleine vischjes, garnalen als anderzins, die zijne vrouw of dochter met een netje of eene zeef langs den rand van het water gevangen heeft en voor hem bereidt.

Zoo ging de jonge vrouw *Asierem* met hare zuster uit kampong Pangsor naar de Rawa Tjigayoeng om visch te vangen. Door eenig lang gras in laag water wadende, voelde zij zich bij het regterbeen gegrepen, en beide vrouwen gilden om hulp. Een dessahoofd op het angstgeschrei spoedig aangesneld, bragt eenen kaaiman, die de vrouw had aangevallen, met eenen golokh eenen houw op het hoofd toe, die het monster noodzakte zijne prooi los te laten. De redder was helaas te laat gekomen: de ongelukkige, naar het hospitaal te Soebang vervoerd, had aan hare regterdij twaalf en aan den voet tien wonden van de tanden bekomen, waaraan zij, na eenige dagen bewusteloos lijden, is gestorven.

Akelig was het, haren toestand te aanschouwen, maar nog akeliger de holle en strakke oogen te zien, die u als bij eenen waanzinnige onveranderd aanstaarden.

Intusschen waren door den ijverigen hoofd-administrateur dezer landen orders gegeven, om de bewuste Rawa te omheinen, en de noodige voorzorgen genomen om het water daaruit te laten loopen, ten einde op eenen bepaalden dag kaaiman en visch en alles wat er nog meer van dien aard uit mogt te voorschijn komen, magtig te worden. Bij het afloopen van eenig water werd men al dadelijk 's morgens twee krokodillen gewaar, die 's nachts op het land waren gekomen. Deze werden onder een luid hoezee gevangen en gedood, te meer daar de grootste, die negen voet lang was, aan eene diepe wonde op den schedel herkend werd als dezelfde, die de arme vrouw had aangevallen. Deze monsters verrijken thans het museum van den hoofd-administrateur, den heer *E. Vincent*, wiens kostbare verzameling op de Bataviasche Tentoonstelling, aan de beide zijden van den ingang prijkte, en het gebouw zelf, wat meer is, den geheelen inhoud daarvan tot sieraad strekte.

Segalaherang. In den namiddag van den 18 September ontstond er brand in de koffijtuinen te Kassomalang; waardoor anderhalf veld koffijboomen is vernield geworden. Men houdt het er voor, dat deze brand uit kwaadwilligheid is veroorzaakt; de dader heeft zich echter in zijn doel bedrogen, daar de oogst reeds was binnengekomen en in dat gedeelte der tuinen juist vele oude en weinig voortbrengende boomen stonden.

Kalidjatti. Op den 14 September begaf zich eene Inlandsche vrouw van middelbaren leeftijd, uit de kampong Selawie, 's namiddags tegen 5 ure naar de rivier om water te scheppen. Langs een smal pad, aan beide zijden met lang gras overdekt, naar de laagte gaande, werd zij door eenen grooten tijger besprongen, die haar op het hoofd vijf wonden met de klaauwen toebragt, haar met zijnen verschrikkelijken muil in den nek greep, met de nagels haar de dijen verscheurde en verder op de plaats afmaakte. De toesnellende hulp kwam te laat en het dier was verdwenen. Een dergelijk voorval had op den 27 daaraanvolgende nabij de kampong Koressak plaats, waar de Inlander *Kassiejem* 's morgens ten 7 ure uit zijn huis ging om Sagueer (toewak aren) te vergaderen. Zich wat diep in de bosschen gewaagd hebbende, werd hij door eenen tijger overrompeld en op eene verschrikkelijke wijze vernield. Eene weldaad mag het genoemd worden, dat van wege het Gouvernement een prijs is uitgeloofd voor elken tijger die gedood wordt. Mogt men het vreeselijke dier, waarvan zoo even melding werd gemaakt al niet ter aarde vellen, zoo werden dan toch in dit jaar op deze landen 18 tijgers gedood. In de verledene week nog werden op eenen dag drie koningstijgers van uit het gebergte bij Soebang naar beneden gedragen, en toch zijn er deze dieren anders zoo schaarsch, dat de Europeaan gerust ongewapend van de eene plaats naar de andere reist.

Pegaden. Op den 1 October ging de inlander Markem, een stevige man van circa vijf en dertig jaren, uit de kampong Gembor naar het bosch om hout te kappen. Tegen 3 ure 's namiddags werd hij door een tijger aangevallen, en kreeg met een der klaauwen van het dier eene diepe scheur op het hoofd. Op zijn geschreeuw kwamen zijne makkers aansnellen, met het gelukkige gevolg, dat zij den tijger meester werden en doodden. De gewonde werd naar het hospitaal te Soebang gebragt, alwaar hij alsnog wordt verpleegd.

Opmerkenswaardig is het, dat hij bij zijne gapende wonde niet het minste teeken van smart aan den dag legt, en dat hij pflegmatiek weg zijn hoofddoek daarover heen schuift, als ware er niets gebeurd.

— De aanhoudende droogte, die gedurende de laatste vier maanden slechts door twee kleine regens is vervangen, kan hier als hoogst gevaarlijk worden beschouwd bij de onvoorzigtige wijze waarmede de inlander met vuur omgaat, gepaard met de hevige windvlagen, die van 's morgens 11 ure tot 's namiddags 5 ure woeden. Op Soebang zelve is reeds het huis van een der suikerkokers, en zijn bij eenen volgenden brand twintig bamboezen woningen, in de kampong Tjigadoeng, eene prooi der vlammen geworden. Gelukkig zijn daarbij geene menschenlevens te betreuren geweest, en werd de woede van het vuur getemperd door de aangebragte hulp en de stilte des nachts. Van grooter omvang was de brand, die in den voormiddag van den 4den dezer, in de kampong Bodjong Kedieng, plaats greep. Een vuur in het bosch aangemaakt, werd door eene hoos daarheen verplaatst, en sleurde in zijne vaart acht en veertig huizen en eene menigte padi mede. Een wicht van twee dagen verloor daarbij, helaas! het pas ontvangen leven. Tot overmaat van ramp waren juist de meeste mannen op een grooten afstand hunner woningen aan eenen dam werkzaam, zoodat zij bij hunne tehuiskomst, have en goed reeds verteerd vonden.

Batoe Sirap. Een vreeselijk ongeluk had den 6den dezer in Batoe Sirap plaats. Een inlander uit de kampong Kawoeng Loewoek ging met vier kameraden hout kappen, om zijne woning te vernieuwen. Zich van hen verwijderd hebbende, werd hij door eenen boom, dien hij wilde vellen, ter aarde geworpen en verpletterd. Zijne vrienden, die het geraas van den vallenden boom hadden gehoord, en opmerkten, dat de weêrklank van Soema's bijl niet meer werd vernomen, gingen met een angstig vermoeden naar de plaats, en vonden hem daar levenloos.

Malang. Verleden Maandag, den 15 dezer, had in den vroegen morgen een afgrijsselijken moord plaats op Passir Boengor, waarvan de oorzaak niet oorbaar is. Sanan, een boedjang van omtrent 21 jaren, bragt zijne 18jarige vrouw met een golokh om het leven, waarna hij ook hare moeder, die met de reden van het feit bekend was, van kant maakte. Daarna zich zelven eene snede in den hals toebrengende, en zich op eene ongeloofelijke wijze verminkende, werd hij nog in voldoende bewustheid gevonden, om de toedragt zijner misdaad mede te deelen. Hij bevindt zich nu in het hospitaal te Soebang.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Cheribon. — In den loop der vorige maand ontstond er in de dessas Singaradja, Poentang en Kriemoen, afdeeling Indramaijoe, brand, waardoor 33 bamboezen woonhuizen 17 lombongs met 2280 sangas padie werden vernield; de schade wordt begroot op *f* 2340.

Den 6den dezer had er te Moendoe, nabij het eerste poststation buiten de hoofdplaats Cheribon, een brand plaats, waardoor een honderdtal huizen, optrekken en lombongs met padi eene prooi der vlammen zijn geworden, waarvan de schade wordt berekend op *f* 3,800.

Deze branden worden aan onvoorzigtigheid toegeschreven.

ENGELAND.

De Engelsche dagbladen behelzen verscheidene brieven uit het kamp voor Sebastopol. Uit een, dd. 6 Julij, in de *Daily News* voorkomende, ontleenen wij het volgende:

Het telegrafisch berigt dat de generaal Simpson tot opperbevelhebber in vervanging van lord Raglan benoemd is, heeft in het kamp een merkbaar genoegen te weeg gebragt, te meer daar hij ons van sir George Brown ontslaat, waarover het leger zeer verheugd is. Het heeft behoefte aan vertrouwen in zijne hoofden, want het vooruitzigt een nieuwen winter vol lijden voor de batterijen van Sebastopol te zullen moeten doorbrengen is te waarschijnlijk, dan dat het nog, met het oog op onze verrigtingen in den zomer, in twijfel kan worden getrokken. Dagen en weken gaan voorbij, zonder dat den minsten voortgang, van welken kant ook, in dit treurspel valt te bespeuren. Wij weten dat de vijand groote versterkingen van troepen en levensmiddelen ontvangt, zoodanig zelfs dat zij, indien het ons mogt gelukken de stad geheel en al in te sluiten, eene blokkade van 10 of 12 maanden zal kunnen uithouden en wij het verwachten kunnen na een nieuwen winter, een veldtogt te moeten maken, tegen een driemaal sterkere vijandelijke magt, dan zich thans in de Krim bevindt. Wat ik u hier schrijf is geen persoonlijke kwalijk geluimde uitval, maar wel de echo van het algemeen gevoelen van ontmoediging, dat in het kamp heerscht, van den geringsten soldaat tot bij de bevelhebbers der regimenten. Werkelijk, naauwelijks schieten ons nog drie maanden van het goede jaargetijde over en de generaal Simpson, door ondervinding de laakbare werkeloosheid zijns voorgangers kennende, zal nog veel ten uitvoer kunnen brengen, alvorens de regens van October het hem beletten. In dat geval is het noodzakelijk, dat wij den winter te Simferopol of Batchi-Serai kunnen doorbrengen, eerder dan ons nogmaals door de verschrikkelijkheden van een winter in de duinen van de Krim te laten vertienen.

—Lord Panmure, minister van oorlog, heeft de volgende dépêche, uit de Krim ontvangen.

Mylord! Ik heb met de telegraaf den 11den Julij u het berigt doen toekomen van het overlijden van den luitenant kolonel Vico van het Fransch leger, den 10den voorgevallen.

Het is mij onmogelijk woorden te vinden om u de smart, door die droevige gebeurtenis in mij te weeg gebragt, te beschrijven.

De luitenant kolonel Vico was met het einde van Mei 1854 in hoedanigheid van onder commissaris ons leger toegevoegd en sinds dat oogenblik tot op het uur zijns doods, is hij nimmer, zelfs geen enkelen dag, in gebreke gebleven, zijne pligten te vervullen. Te Varna, alwaar de cholera heerschte en honderde soldaten in het graf sleepte; bij het ontschepen van het vereenigd leger te Old-Fort; te Bulganac, alwaar zijn collega, de luitenant kolonel de Lagondie, werd krijgsgevangen gemaakt, sinds welken tijd alleen op hem de zorg voor de gemeenschap tusschen de Fransche en Engelsche hoofdkwartieren rustte; in den roemrijken veldslag van Alma, in die van Balaclava, in het bloedige gevecht van Inkermann, in een woord overal en bij alle gelegenheden, waarin hij vermeende dat zijne diensten nuttig konden zijn, kon men zeker zijn den luitenant kolonel Vico te ontmoeten.

Ik weet dat de veldmaarschalk lord Raglan een hoog gevoelen van hem koesterde en een onverdeeld vertrouwen in hem stelde en ofschoon ik hem korten tijd heb gekend, vermogt ik toch de talrijke en voortreffelijke hoedanigheden, waarmede hij begaafd was, naar eisch waardeeren.

Vroom Christen, moedig en onversaagd soldaat, opregt, regtvaardig, welwillend en edelmoedig van karacter, een dienaar van zijn land, die geene persoonlijke zelfsoffering te groot achtte op het oogenblik, dat het algemeen welzijn op den voorgrond stond, zoo heeft hij ons verlaten, bemind en geacht door alle Engelschen, die het voordeel genoten hem te kennen en met hem om te gaan.

Ik heb enz.

JAMES SIMPSON.

— In den *Précurseur* van 30 Julij, vindt men een uittreksel van een aanspraak, die in een meeting te Londen, door den heer B. O Brien, in eene tot den vrede neigende meeting op dien dag, gehouden zijn worden en waarin de volgende opmerkenswaardige zinsnede voorkomt.

»Men wendt voor, dat de vernedering van Rusland, wiens magt dagelijks aangroeit en uitdijdt, noodzakelijk is voor onze eigene zekerheid en wij uit dien hoofde het regt, hebben om de ontmanteling zijner versterkte plaatsen en de beperking zijner vloten en magt in de Zwarte Zee te eischen. Maar welk regt hebben wij, tot die vordering? Indien Rusland heerschzuchtig, overweldigend en verlangend is om zich uit te breiden, is Engeland het dan ook niet en misschien veel meer nog? Heeft Rusland zijne grenzen in alle rigtingen door aanhoudende landaanhechtingen uitgebreid, heeft Engeland niet even zoo zijn rijk over de gansche aarde uitgestrekt. Loert Rusland er op om de Zwarte Zee te beheerschen, Engeland beheerscht die zee daadzakelijk en alle anderen. Indien Rusland, met al zijn overwinningen, naauwelijks 70 millioen onderdanen telt, heeft Engeland daarentegen niet zijn scepter over driemaal 70 millioen uitgestrekt? Indien Sebastopol de Zwarte Zee beheerscht en Constantinopel bedreigt, beheerschen daarentegen niet Gibraltar en Malta de Middellandsche Zee en bedreigen zij niet alle steden en staten aan de kusten dier Zee gelegen? Beheerscht Corfu niet de Adriatische Zee, Aden de Roode Zee, Singapore de straat van Malakka? Bedreigt Hongkong niet China? Beheerschen de standplaatsen onzer zeemagt aan de Kaap de Goede Hoop en op de Walklandseilanden niet de Zuid-Zee en den ingang van den Stillen Zuid Oceaan? Bezitten wij Sierra-Leona niet, om de Westkust van Afrika in toom te houden en heerschen wij niet door onze Indische en Australische bezittingen daadzakelijk over den Indischen Oceaan en zijn Archipel? En terwijl wij die

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 20 October 1855, No. 84.

keten van versterkte plaatsen en groote standplaatsen onzer land en zeemagt over de gansche wereld behouden, welk regt hebben wij dan om van Rusland de ontmanteling van Sebastopol en de beperking zijner zeemagt in de Zwarte Zee te eischen, vooral indien die verdedigingsmiddelen noodwendig zijn voor de bescherming der kusten en handel zijner Zuidelijke Staten, die geen anderen weg hebben naar die Zee, dan de groote rivieren, welke zich in haar uitstorten? Bezitten wij meer regt om van Rusland die ontmanteling van Sebastopol te vergen, dan dat rijk hebben zou om van ons die van Woolwich en Portsmouth te eischen, en heeft het niet even veel regt om zoo veel schepen in Zee te houden, als het goeddunkt, als wij om vloten op den Taag, de Westkust van Afrika en te Havanah te onderhouden? En is het niet duidelijk, dat het op den voorgrond stellen van zulke voorwaarden tot het sluiten van den vrede, dien onmogelijk maakt?

— Men leest in de *Daily-News*:

Het is eene grove dwaling te vermeenen, dat wij iets nuttigs gedaan hebben door op dit oogenblik den handel van Rusland met den vreemde in de Oostzee of elders te vernielen. De handel, waaraan de Czaars zich iets gelegen laten liggen en dien zij aanmoedigen, is de binnenlandsche. De buitenlandsche handel van Rusland is meestal in handen van vreemdelingen en het gouvernement bekreunt er zich weinig om, die kooplieden in den grond geboord en naar hun vaderland te zien terugkeeren. Weinig Russen geven zich aan dien handel over en het gevolg onzer blokkade en kruistogten is dus alleen het verarmen van een groot aantal Duitschers, Armeniers, Italianen, Grieken en anderen, als ook het beletten van den invoer der grondstoffen voor de fabrieken en andere dagelijksche benoodigdheden, doch niet het verlammen van den Staat, zoo als in ieder anderen, door het vernietigen van den buitenlandschen handel het geval zou zijn.

Intusschen hebben wij toch de gelegenheid in handen om een tak van den binnenlandschen handel te belemmeren, indien wij slechts de vlugheid en het gezond oordeel, die vereischt worden tot het voeren van elken oorlog, bezaten.

Het Russische volk kan niet leven en de voornaamste takken van hun handel worden geschorst, zonder zout, dat zij alleen van de meiren digt bij de stranden der Zwarte Zee gelegen, kunnen trekken.

Op dit tijdstip van het jaar zijn de gouvernements zoutpakhuizen aan den Dnieper en Dniester ledig en eerst tegen het einde van Julij worden de beambten uitgezonden om het zoutmaken in de meiren te bewaken, zoowel om die pakhuizen als later het binnenland daarvan te voorzien. De adelijken van het binnenland, die bijna reeds geheel ten gronde zijn gegaan door het verlies der markten voor hunne graneu en vee, zullen zich niet langer aan den oorlog onderwerpen, indien men hen ook van de laatste hulpbron, die hun overschiet, het zout van de Zwarte Zee, berooft. In de maand Julij wordt het ingezameld. Het jaargetijde is kort en het zou niet moeijelijk vallen den vijand ook van dien kant, even als wij het reeds gedaan hebben, door hem al zijne hulpbronnen in het meir van Asoff te ontnemen, te benadeelen. Wij kunnen derhalve niet genoeg aandringen op de noodzakelijkheid om ook Kherson, Nikolaieff en Odessa te vernielen.

— Men leest in een brief uit de Krim aan de *Daily News*:

Omtrent de belegering kan ik u niets anders mededeelen, dan het voortduren van dezelfde flaauwheid, die reeds, toen ik u de laatste maal schreef, een algemeene onvergenoegdheid en diepe ontmoediging had opgewekt. Wij beschieten steeds den Redan, die ons niets schuldig blijft. Onze buren doen hetzelfde voor den Malakoff, die even goed beantwoordt, doch dat alles bevordert in niets het innemen van het Moskovitische Troje.

Wij hebben thans laatste kwartier en het garnizoen benuttigt de donkerheid der nachten om tegen onze en de Fransche linien uitvallen te doen. In den nacht van 8 op 9 Julij, had er een vrij hevig gevecht tusschen de laatsten en de Russen, die een uitval uit den Malakoff deden om de Fransche, tegen die redoute gerigte, werken te vernielen, plaats, die met groot verlies werd teruggeslagen. Eenige oogenblikken later werd dien uitval hervat, doch met denzelfden ongunstigen uitslag voor de Russen. Nu had er gedurende den laatsten een droevig misverstand plaats. Op het oogenblik dat een sterke magt der Franschen den Mamelon verliet om zich ontwikkelde om den vijand terug te drijven, gaf onze batterij van 21 stukken, tusschen den Malakoff en den Redan gelegen, vuur op hen en het schieten duurde voort, totdat er iemand buiten adem kwam aanloopen, om van de noodlottige vergissing, welke den vijand wel aanstond, zooals gij ligt begrijpen kunt, kennis te geven. Indien het nog eenigen tijd was voortgezet, waren al de met zooveel moeite door de Franschen aan dien kant opgeworpene werken, door ons vernield geworden. En zoudt gij het wel willen gelooven, toen eerst heeft men de noodzakelijkheid van een stelsel van *Signalen* ingezien, waaraan de verbondenen zich in de hitte van het gevecht zullen kunnen herkennen? Welk leger kan onder zulk eene gesteldheid van zaken, onder zulke bevelhebbers gelukkig slagen?

Ziedaar alles wat ik u te vermelden heb, doch neen, ik vergat nog iets, namelijk dat onze nieuwe bevelhebber de generaal *Simpson*, bijna voortdurend aan het podagra lijdt, waarlijk geen voortreffelijk om het beleg met meer ijver te zien doorzetten.

BELGIE.

Het *Nieuwsblad van Geel* zegt, dat in de gemeente Heerenhout als iets bijzonders en misschien zonder voorbeeld is opgemerkt, dat aldaar 3 paren in den echt vereenigd zullen worden, waarvan al de personen denzelfden naam dragen, zonder tot dezelfde familie te behooren. De 6 verloofden heetten allen *van Dijck*.

— Men leest in het *Bulletin des cantons de Perwez et de Jodoigne*:

Reeds in een onzer vorige nommers hebben wij de onlangs plaats gehad hebbende landverhuizing van verscheidene huisgezinnen uit Waalsch-Braband naar Amerika medegedeeld. Met leedwezen moeten wij nu melden, dat die opgewondenheid om het vaderland te verlaten, steeds toeneemt. Men schrijft ons dienaangaande uit het canton Wavre: »De landverhuizing gaat steeds sterk voort en verspreidt zich over al onze gemeenten. De verkoopen van landen, oogsten en huisgeraden vermenigvuldigen zoodanig, dat zij de notarissen geen tijd geven om te verademen. Er zijn er onder hen die er 15 per week hebben te bewerkstelligen.

FRANKRIJK.

Parijs, 26 Julij. De keizer is gisteren incognito van hier naar Biarritz en Eaux-Bonnes vertrokken, om de keizerin te gemoet te gaan.

— Met de *Simois*, komende van Alexandrie, Maltha aangedaan hebbende, heeft men te Marseille de tijding der oproerige bewegingen ontvangen, die in het Beyschap van Tripoli zijn uitgebroken en een grooten omvang schijnen verkregen te hebben. De *Portofoglio Malthese* van 18 Julij deelt mede, dat de Bey, hopeloos den opstand alleen met zijne eigene troepen te kunnen beteugelen, een zijner officieren met het Fransche adviesjagt *Le Daim* naar Maltha heeft gezonden, om Engelsche troepen aan te vragen. Het is te vooronderstellen, dat een gelijksoortig verzoek aan den gouverneur van Algiers is gedaan. De Porte, door de hulp aan manschappen en geld, die zij uit de Barbarijsche Staten trekt, in hunne bevrediging belang stellende, zal mede wel de noodige maatregelen nemen. Den tegenwoordigen Bey te vervangen of te ondersteunen, ziedaar wat hare rol als suzeraine haar voorschrijft.

Parijs, 26 Julij. De laatste brieven van Constantinopel berigten, dat de generaal Pelissier al de zich in de Krim bevindende correspondenten der dagbladen en bepaaldelijk die van den *Constitutionnel*, welk blad zich zeer scherp over den aanval van 18 Junij heeft uitgelaten, heeft doen inschepen. Van een anderen kant heeft een dagorder van den opperbevelhebber den officieren uitgenoodigd, aan hunne bloedverwanten of vrienden schrijvende, zich van iedere aanwijzing omtrent de toekomst te onthouden, welke maatregelen in het algemeen zeer worden toegejuicht.

— Men schrijft aan de *Précurseur*:

Parijs, 27 Julij. De keizer is de keizerin gaan afhalen, en zal hier tegen Zondag aanstaande weder terug zijn. Ik verneem uit eene goede bron, dat de tijding der zwangerschap van de keizerin, den keizer tot dat vertrek heeft genoopt. Evenwel, ofschoon het mij door iemand die het weten kan, is bevestigd, geef ik u die tijding niet dan onder allen voorbehoud.

Te Parijs is slechts sprake, ik bedoel in de officieele wereld, over den grooten bok, zoo als de maarschalk Magnan het noemt, dien de maarschalk de Castellane, opperbevelhebber van het Lyonsche leger, geschoten heeft. Hieromtrent zijn twee vertelseltjes in omloop, die ik u hier beiden mededeel.

1°. *Carlistisch verhaal*. De maarschalk de Castellane was zeer bevriend met den generaal Mayran, voor Sebastopol gesneuveld. Toen de keizer de tijding daarvan ontving, was hij juist bezig een brief aan dien maarschalk op te geven, en dacht hij er dadelijk aan om hem het overlijden van Mayran te berigten. De brief ging af. Hij begon met de woorden: »De keizer heeft... en eindigde met: .....en is aan zijne wonden overleden." Eene uitlating, bij het overschrijven begaan, deed den maarschalk begrijpen, dat het de keizer was, die door een geweerschot gewond en aan de gevolgen daarvan overleden was. Oogenblikkelijk begaf hij zich naar den prefect en den keizerlijken procureur, deelde hun die tijding mede en zeide: »de keizer is dood en in zijne familie niemand waardig hem te vervangen; ik ben daarom van gevoelen Henry V uit te roepen. Deze beide hooge ambtenaren stemden daarin toe en de maarschalk deed 2000 exemplaren eener Henrygezinde proclamatie drukken, toen hij met de telegraaf de aanvulling van den verminkten brief ontving.

Dadelijk den misslag, dien hij begaan had, inziende en vreezende door den prefect verklapt te zullen worden, begaf hij zich onmiddelijk met den spoorweg naar Parijs en regtstreeks naar den keizer om hem alles te verhalen. De keizer ontving hem met de meeste welwillendheid en zeide tot hem: »Bedaar, mijn waarde maarschalk! in uwe plaats zou ik even zoo gehandeld hebben.

2°. *verhaal*. Hetzelfde begin. De maarschalk de Castellane den keizer dood wanende, besloot Henri V uit te roepen, zonder den prefect noch den keizerlijken procureur te raadplegen. Hij liet proclamatiën opmaken, en op het oogenblik dat hij ze de wereld wilde inzenden, vernam hij de waarheid. De prefect, die den wind van de zaak gekregen had, haastte zich den keizer te schrijven, die daarop zou gezegd hebben: »Die duivelsche de Casttellane, welk een haast om mij een opvolger te vinden."

De waarheid ligt misschien noch in het eene noch in het andere verhaal, doch stellig is het, dat de brief verminkt is geweest, en de maarschalk daardoor gewaand heeft, dat de keizer overleden was en Henri V heeft willen uitroepen, als ook dat de koning Jerome en prins Napoleon zeer onvergenoegd geworden zijn, en zich daarover bij den keizer hebben beklaagd.

Parijs, 31 Julij. Men schrijft van voor Sebastopol, 16 dezer:

Een vreemde zaak is de volstrekte werkeloosheid der Turken, tegenover de ijverige en krachtdadige werkzaamheid der Franschen en Engelschen. Zij die regtstreeks het meeste belang hebben in den oorlog, nemen niet het geringste werkzame deel aan het beleg. Zij blijven phlegmatiek in de schaduw hunner tenten zitten of zwerven hier en daar rond om te plunderen, stroopen, of levensmiddelen te zoeken, dat alles zoo wat op hetzelfde neerkomt. *Omar Pacha* komt en gaat, alleen omdat zijn leger het voorkomen zou hebben van toch iets te doen. Hij bewijst geen enkele dienst en men wil weten dat er overeengekomen is, dat de Turken aan het beleg geen deel zullen nemen, maar waarom niet?

— Te Lyon heeft er onder zeer vreemde omstandigheden een huwelijk plaats gehad:

Een rijk houtkooper, *C*..... genaamd, is den 15 Julij 1854 te Parijs overleden, aan een zijner neven, kantoorbediende in een der voornaamste handelhuizen in zijden te Lyon, een, in genoemde hoofdstad, straat Honoré, gelegen huis vermakende, onder de voorwaarden echter, dat hij binnen het jaar zou moeten trouwen, doch niet met zeker meisje, door den testateur genoemd en waarvoor de bedoelde neef sedert jaren eene innige liefde koestert.

Begeerig om dit voorwaardelijk ten zijnen gunste vermaakte legaat in bezit te nemen, doch tevens aan den anderen kant zijn liefde niet willende opofferen, zoo is de neef thans in het huwelijk getreden met eene bordeurster te Lyon, *oud 73 jaren*, en na de wittebroodsweken slechts drie of vier dagen te hebben doen duren, is hij vervolgens naar Parijs vertrokken om het hem vermaakte huis in bezit te nemen.

DUITSCHLAND.

Volgens een brief van Triest 28 Julij, aan de *Augsburgsche Courant* gerigt, is er te Valona eene epidemie uitgebroken, bijna gelijksoortig met de pest. Het bestuur van Oostenrijksch Dalmatie heeft quarantaines opgerigt voor alles wat op de Adriatische kust van Turkye mogt aankomen.

Valona is eene kleine stad van ongeveer 6000 zielen, op de Adriatische kust van Romelie.

ZWEDEN.

Men schrijft aan den *Précurseur* van Stockholm 24 Julij de volgende regelen:

Het is misschien een weinig te veel gevergd in dit aan gebeurtenissen zoo rijke oogenblik, waarin de oogen van alle staatsmannen en van allen die belangstellen in de openbare zaken, waarin de hoop en vrees van gansch Europa gevestigd zijn op de Zwarte Zee, de aandacht uwer lezers van dien kant der staatkunde te willen aftrekken; evenwel, daar ik overtuigd ben, dat de oorlog eens en mogelijk spoediger dan men denkt uit de Levant naar het Noorden zal worden overgebragt, zoo acht ik het niet onbelangrijk u met weinige woorden den tegenwoordigen toestand van Zweden te doen kennen. Ongeveer een jaar geleden was Zweden geheel en al Westerschgezind. De beloften van sir *Charles Napier*, die niets dan overwinningen ademden, hadden de oorlogsgezinde inborst onzer bevolkingen ontvlamd; men zag reeds Finland teruggeven, Rusland vernederd en overwonnen en eene nieuwe staatkunde door de Noordsche mogendheden ingevoerd. Maar die behoefte aan het wonderbaarlijke, welke de massa's medesleept, genoot geene voldoening. — Sir *Ch. Napier* heeft niets uitgevoerd; het openbaar gevoelen schreef die werkeloosheid aan gebrek aan magt of bangheid toe en de weerhaan draaide naar den kant van St. Petersburg. In dit jaar is het nog erger. De Engelsche vloot heeft hare werkeloosheid verlaten, doch slechts om de Finlandsche kusten te vernielen en te verwoesten, en de kusthandel wordt daardoor gestremd. En toch in weerwil van dat alles zou de natie met genoegen een verbond met Frankrijk, Zwedens oudste vriend, en met Engeland, dat zooveel belang heeft in de handhaving der Scandinavische onafhankelijkheid, zien aanknoopen.

Geenszins mag het uit het oog verloren worden, dat de Noorweegsche kusten de grootste en schoonste havens bezitten, die in Europa bekend zijn en waarin de vorst weinig invloed uitoefent, in een woord, dat zij de sleutels zijn der Atlantische zee. Rusland weet dat zeer goed, Zweden ook, alleen de Westersche mogendheden schijnen het te vergeten. Den een of den anderen dag kon Rusland, hetzij door geheime handelingen, hetzij door magt, onder het voorwendsel van de voorregten der Finlandsche visschers te behartigen, wel een aanval naar dien kant beproeven en aldaar een er een ander Sebastopol verrijzen, dat ditmaal geheel Westersch Europa zou bedreigen, terwijl de Russische vloten geene hinderpalen meer te overwinnen zouden hebben, om uit hunne havens de Engelsche kusten te bereiken.

Ziedaar waarom Zweden, dat zich reeds door Rusland twee zijner schoonste provinciën heeft zien ontnemen, gunstig geneigd zou zijn zich aan de Westersche mogendheden aan te sluiten, maar, even als ik u hierboven reeds zeide, de onvermogende werkeloosheid der verbondene vloten in de Oostzee en de nuttelooze verwoestingen der Finlandsche kusten, strekken daartoe tot beletsel.

Indien de zetel der vijandelijkheden ernstig in de Oostzee werd overgebragt, indien de verbondene vloten een slechts eenigzins gewigtig voordeel behaalden, zou Zweden niet in gebreke blijven een werkzaam deel in de worsteling te nemen, en het daardoor mogelijk worden Rusland aan te tasten aan den kant, waar dat rijk het kwetsbaarste, doch ook tevens het meest te vreezen is.

RUSLAND.

De telegraaf berigt van Hamburg 19 Julij:

Gedurende de groote kermis te Novogorod in Rusland is aldaar een hevige brand uitgebroken, die eene groote hoeveelheid handelswaren, ter waarde van ongeveer drie millioen roebels, vernield heeft.

— Men berigt van Warschau 14 Julij, dat de plegers der misdaden in de omstreken van die stad, waarvan wij in den *Java-Bode* No. 77 hebben melding gemaakt, vijf Circassiërs zouden zijn, behoorende tot het persoonlijk gevolg van prins Paskiewitch en de jonge dame, die het mogt gelukken te ontsnappen eene Fransche is. Door het geweervuur opmerkzaam geworden, zoo waren eenige heeren en gendarmen toegeschoten, die zich van vier der roovers hebben meester gemaakt. De vijfde, in een boom gevlugt, werd daaruit neergeschoten.

Opmerkenswaardig is het dat de roovers, welke men zegt vader en vier zoons te zijn, niets hebben aangeraakt van hetgeen hunnen slagtoffers toebehoorde. Men wil dat het heimwee de Circassiers soms zoo woedend maakt, dat zij tot zulke uitersten overgaan.

— Men schrijft van St. Petersburg 1/13 Julij aan de *Presse*:

In de kanselarij van den minister van Buitenlandsche zaken, de heer von Nesselrode, of liever in zijn cabinet, zoo als men in Frankrijk zoude zeggen, wer-

den niet alleen de brieven, maar alle hoofdartikelen, welke het Russische dagblad te Brussel, *Le Nord*, in het licht doet komen, ontworpen.

Verscheidene attachés aan de kanselarij zijn met die taak belast en ontvangen het wachtwoord van den heer J. Maltzoff; vervolgens worden de artikelen door den heer Charles de St. Julien, ook bekend onder den naam van Armand Ferranson, nagezien en verbeterd en daarna niet regtstreeks aan de redactie te Brussel, maar door tusschenkomst der Russische legatie te Brussel haar toegezonden.

Alvorens die verzending plaats heeft, leest de graaf Michel van Khreptowich, Russisch gezant in Belgie en thans te St. Petersburg aanwezig, de artikelen op zijne beurt over en zuivert ze van alle bewoordingen en invloeijingen, welke de Belgische regering tegenover Frankrijk zouden kunnen blootstellen.

In de hooge Russische staatkundige kringen wordt veel werk gemaakt van de schepping en het bestuur van dat dagblad. De heer Nikolaas Gretch, een der redacteurs en eigenaars van de *Abeille du Nord*, bevindt zich thans te Brussel, vormt de recruten van het dagblad *Le Nord*, wijdt hen in de kleine geheimen der Russische staatkunde in en oefent hen in de behandeling der pen op Russische manier.''

— Aan de *Patrie* wordt uit St. Petersburg het volgende geschreven:

»Ik kan u slechts zeer droevige berigten omtrent onzen handel in het algemeen mededeelen. De nijverheid had in sommige gouvernementen van het keizerrijk een verbazenden voortgang gemaakt en keizer Nikolaas moedigde in zijn leven de ontwikkeling der fabrieken ten sterkste aan. Deze verkeeren thans, ten gevolge van den oorlog, in een ellendigen toestand. Het valt onmogelijk het fabricaat, uit hoofde van den oorlog, voorttezetten, daar ons de grondstoffen daartoe, die wij over zee, thans gesloten, uit den vreemde trekken, ontbreken. De twee ladingen katoen, welke het twee Amerikaansche schepen gelukt is de laatste lente te Kroonstadt in te voeren en die welke over land uit de Hanzeesteden is aangebragt, waren weldra uitgeput. Het is eene bekende zaak op de beurs, dat op dit oogenblik in gansch Rusland geene enkele baal katoen te krijgen is. Even zoo is het gelegen met alle grondstoffen, die uit den vreemde kwamen; dewijl zij niet meer ingevoerd kunnen worden, kan men ze ook niet meer, tegen welken prijs ook, verkrijgen.

De steenkool, die wij vroeger in ontzaggelijke hoeveelheden uit Engeland ontvingen, is ook te St. Petersburg zeer schaarsch geworden. De groote wapenfabriek, door het gouvernement in onze omstreken aangelegd, kan hare door stoom gedrevene machinerien, uit gebrek aan steenkool niet meer aan den gang houden; de weinige brandstof van dien aard, nog in eenige handelsmagazijnen voor handen, is door den minister van oorlog, ten dienste van ons hoofdarsenaal, in beslag genomen.

Maar ook nog andere noodwendigheden wekken de aandacht en ongerustheid van het gouvernement door den langen duur van den oorlog op, onder anderen salpeter, welks onmetelijke voorraad in Rusland, sinds twee jaren uitsluitend is gebezigd tot het aanmaken van buskruid. De oorlogsadministratie heeft een beroep gedaan op de kooplieden, die nog salpeter in hunne pakhuizen mogten hebben opgelegd en aangeboden 4 roebels en 50 kopecks, zijnde het driedubbele van den gewonen prijs, daarvoor te voldoen. Al onze kruidhuizen zijn ledig en reeds sedert maanden heeft men alle amunitie in de binnenlandsche vestingen aan handen, ten behoeve van den oorlog verbruikt.

— Men schrijft van St. Petersburg, dat aldaar binnen weinige dagen verscheidene onheilen zijn uitgebroken. De bliksem trof drie huizen en behalve dat doodde hij in de straat twee personen en kwetste er negen. Een brand vernielde de magazijnen Roschkowsky aan de poort van Schlusseburg, de reede Rockow en de keizerlijke glasblazerij bedreigende; 150,000 pond hooi en stroo en 14,000 kudi meel liepen gevaar eene prooi der vlammen te worden. Een tweede brand is in de Fontanka, de tweede wijk van Moskou, uitgebroken, doch men heeft hem nog bij tijds kunnen meester worden.

— Men leest in de *St. Petersburger Courant* van 9/21 Julij:

De *Invalide Russe* van heden bevat de volgende bijzonderheden omtrent de wijze, waarop de bondgenooten in de Oost en Witte zee te werk gaan.

Wie herinnert zich niet de door het parlement bij het uitbreken van dezen oorlog geuite gevoelens over de onvermijdelijke noodzakelijkheid, om zooveel mogelijk deszelfs leed te breidelen, door het bijzonder eigendom en de have der vreedzame bevolking te eerbiedigen. Er werd gesproken van voortgang der beschaving; men toonde de noodzakelijkheid aan om Rusland, door de wijze zelf waarop men den oorlog tegen hem zou voeren, te bewijzen, dat het ten dien opzigte nog ver bij de verbondene mogendheden ten achteren stond, en met ongeduld verwachtte men, dat de gebeurtenissen die grootmoedige gevoelens zouden bewaarheiden. Maar de bevelhebbers der verbondene vloten dachten anders over die gevoelens hunner regeringen. Het verbranden van weerlooze steden en dorpen op de kusten van Finland en de Witte zee, het weghalen der schepen uit de haven van Libau en armzalige plunderingen, waarvan de bewoners van Finland voornamelijk te lijden hadden, ziedaar hoe de vloten der beschaafdste natien de algemeene verwachting regtvaardigden.

Zes maanden verliepen sedert en de verbondene vloten verschenen weder in de Russische wateren. Het scheen dat de vijand in dien nieuwen zeetogt den oorlog uit een ander oogpunt beschouwde, en het bewijs daarvan is gelegen in de proclamatie van den admiraal Dundas, van 29 Mei: »Mij is gelast, zegt hij daarin, om alle handelsvaartuigen, die klaarblijkelijk aan Russische onderdanen toebehooren, in den loop hunner vaart in de Finlandsche golf, worden aangehouden en geen waarde genoeg bezitten om als prijzen te worden bewaard, te vernielen; de schuiten der boeren integendeel, en in het algemeen alle weinig ladende vaartuigen, die onbevracht ten anker gevonden worden, zullen geen schade ondervinden.

Hoedanig nu die proclamatie te rijmen met hetgeen thans werkelijk in de Oost en Witte zee plaats grijpt.

In Finland bijv is het onmogelijk te zeggen tot welken schandelijken graad de plunderingen der Engelsche zeelieden afdalen, die zelfs in de reven, waar nooit een soldaat geweest is, de weerlooze boeren aantasten en hun alles wat zij bezitten, tot katoenen zakdoeken en andere kleedingstukken der boerinnen toe, ontnemen. Men mag het vrijmoedig opperen, dat een bende zeeroovers zich bijna met meer menschelijkheid gedragen zou, vooral in een land, dat even als Finland door de natuur niet rijk gezegend is, waar het niet zeldzaam is, dat het geheele fortuin van den ongelukkigen boer slechts bestaat in een ellendigen laïba (schuit), wier vernieling door het vuur des vijands hem van zijn laatste middel van bestaan berooft. Wij vragen het, kan die vernieling van boerenschuiten, zonder lading in de havens geankerd, beschouwd worden als eene verzwakking van Ruslands zeemagt, en is zij niet eerder werkelijk zeeroof? En toch wordt die op een groote schaal in Finland, Esthonie en langs de kusten van de Witte zee uitgeoefend.

De laatste daad der verbondenen op de kusten van Esthonie overtreft alles wat voorafgegaan is in ongehoorde wreedheid. Den 31 Junij (12 Julij) wierpen twee stoomfregatten en eene kanonneersloep het anker in de haven van Kunda en zetten sloepen uit, waarvan een met vier riemen aan eene weide landde, waarin negen boerinnen werkzaam waren. Den vijand ontwarende, vlugtten die vrouwen in het naburige bosch. De manschappen der sloepen schreeuwden haar alstoen in het Zweedsch toe, dat zij niets te vreezen hadden, en wuifden met hunne hoeden om haar te doen stilstaan. De vrouwen gingen echter voort met te vlugten en dit ziende, zoo voegde de eerste sloep zich bij de drie anderen, waarna zij den oever op nieuw naderden en op die vlugtende vrouwen twee congrevische vuurpijlen afschoten. Een dier ongelukkigen werd door den eersten vuurpijl beneden de knie gekwetst en de tweede brak eene andere vrouw een been.

Warschau, 21 Julij. Naar men verneemt heeft de krijgsraad de vijf Circassiërs, wier verschrikkelijke misdaad wij reeds hebben medegedeeld, ter dood veroordeeld, en zal die straf te Kaluchyen, de garnizoensplaats dier troepen, ten uitvoer worden gelegd.

St. Petersburg, 20 Julij. De stad Gorbatoff is geheel en al eene prooi der vlammen geworden. 327 gebouwen zijn in de asch gelegd, waaronder het geregtshof, het hospitaal, het werkhuis, enz.

SPANJE.

Madrid, 21 Julij. De gebeurtenis van den dag is het vertrek van den Pauselijken Nuntius, Mgr. Franchi met zijn secretaris en al de leden van zijn nuntiusschap. In een cabinetsraad is besloten om een *memorandum* aan de pauselijke regering in te dienen, die zoodra zij door onzen gezant te Rome haar zal zijn overhandigd, openlijk bekend gemaakt zal worden.

Gisteren hebben zich hier 29 nieuwe cholera gevallen voorgedaan, waarvan 7 overleden. De generaal Shelly en elf leden zijns huisgezins zijn niet, zoo als men zeide, aan die ziekte overleden, maar wel door een soort van dolle kervel (cicuta minor) door de keukenmeid, zelve het slagtoffer harer onkunde geworden, in het eten gedaan.

ITALIE.

Men schrijft van Rome 10 Julij aan de *Piemonte* van Turyn:

Gisteren heeft hier een aanslag op het leven van den generaal der Jesuiten P. Beckx plaats gehad. Volgens den een moet hij door een vreemdeling, die hem wenschte te spreken, volgens den ander door een pater Jezuit aangevallen zijn. De aanslag is mislukt en men houdt de zaak zeer geheim.

Turyn, 19 Julij. De aandacht der staatkundige wereld is dezer dagen opgewekt geworden door het versterken van het Oostenrijksche leger in Lombardye. De versterkte stad Mantua, geheel op voet van oorlog gebragt, is op nieuw van alle oorlogsbehoeften rijkelijk voorzien geworden met eene belangrijke vermeerdering der troepen van het garnizoen. De galeiboeven, die zich in groot aantal in die stad bevonden, zijn naar elders verplaatst en het bagno is in eene caserne herschapen. De garnizoenen der overige voorname Lombardijsche steden hebben insgelijks versterking gekregen. Onnodig is het te gewagen van de veronderstellingen, die ten dezen opzigte gemaakt worden, maar zoo veel is zeker, dat deze versterking der Oostenrijksche magt in Italie overeenstemt met het onlangs sluiten van een verweerend verbond tusschen de hoven van Weenen en Napels. Dit verbond, hetwelk alleen ten doel heeft, het wederzijdsch waarborgen der Italiaansche staten van beide mogendheden, is de uitslag en ook slechts de eenige, dien de aartshertog Maxamiliaan gedurende zijne zending naar Napels heeft kunnen verwerven.

Niet onwaarschijnlijk is het, dat tusschen de cabinetten van Turyn en Weenen op nieuw geschillen uitbreken van den aard als die over het in beslag nemen der eigendommen van de in Piemont genaturaliseerde Lombardyers. Na het uitvaardigen der wet op de kloosters, zou Oostenrijk, naar men zegt, de betaling van zekere renten, ten behoeve van eenige geestelijke ligchamen, in onze staten gestaakt hebben. Dit is eene onbelangrijke zaak, alzoo die renten zeer gering zijn, doch het toont een partijtrekken aan, hetwelk niets verzuimt om de verhoudingen tusschen beide hoven nog meer te verbitteren.

Men kan hier ook nog opmerken, dat indien het Piemontesche cabinet weêrwraak wilde nemen, het daartoe zeer goed in de gelegenheid is, aangezien het gasthuis te Pavia en de geestelijkheid te Milaan, de aartsbisschop daaronder begrepen, zeer belangrijke eigendommen in het Piemontesche grondgebied bezitten.

De gevangennemingen te Sarzana zijn juist bij tijds gedaan om grootere ongelukken voor te komen en eenige opgewonde jongelingen te redden. In alle geval is hier een brief bekend, dien Mazzini onlangs aan een zijner vrienden te Genua geschreven heeft en waarin hij hem aanraadt zich gereed te houden, want het uur van handelen, — dit zijn zijne eigene woorden — nadert met rassche schreden.

Genua, 19 Julij. De telegraaf van Napels heeft ons eindelijk eene goede tijding doen toekomen, namelijk die van den vrijen uitvoer van verscheidene soorten levensmiddelen. Lord Temple had zeer ernstige vertoogen ingediend tegen het verbod daarvan, waardoor het leger in de Krim en vooral het eiland Malta, dat alles uit Sicilië trekt, zeer veel leden.

Men heeft opgemerkt dat de koning van Napels ook in de Spaansche zaken onzijdig wil blijven. Toen de koning van Portugal naar Capri ging om de grot van Azur te bezigtigen, vergezelde hem de gansche koninklijke familie, waaronder ook de pretendent naar de Spaansche kroon graaf Montemolin. Na het terugkeeren was er diner aan het hof, waarop het corps diplomatique en dus ook de Spaansche gezant genoodigd was, die daar genoemden graaf ontmoette.

— Het op nieuw zenden van Oostenrijksche troepen naar Lombardije heeft niet nagelaten hier en daar eenige ongerustheid te verwekken. De laatste berigten van Milaan doen evenwel niet veronderstellen, dat er een opstand te vreezen is en de onlangs door Mazzini en zijne handlangers uitgestrooide opruijende geschriften hebben weinig uitwerking gehad. Men heeft gevolgelijk gezocht een ander doelwit voor die zamentrekking der Oostenrijksche troepen te vinden, die vooral in Piemont een ongunstigen indruk gemaakt heeft en men wil dat ten dien opzigte door Frankrijk en Engeland inlichtingen zijn gevraagd, waarop Oostenrijk zich bepaald heeft mededeeling te doen van de dienstbrieven van den maarschalk Radetzky, die versterking van troepen heeft aangevraagd, in de vrees voor eene nieuwe uitbarsting van opstand.

— Een brief van Florence aan de *Volks-Courant* gerigt, behelst eene opmerkenswaardige daadzaak, waardig de aandacht van wetenschappelijke mannen tot zich te trekken. De cholera in het bedelaarsgesticht van *Monte Domini* uitgebroken zijnde en al de zich daarin bevindende ongelukkigen met schrik vervuld hebbende, zoo deed de Directeur eensklaps, ofschoon de plaag nog altijd toenam, aankondigen, dat zij geweken was, dat er geene zieken meer waren en dat hij verlangde, dat alle in het gesticht opgenomenen zich over die heugelijke gebeurtenis zouden verheugen en hij hun daartoe een feest zou geven. Zoo gezegd, zoo gedaan. Het gesticht werd in een waar tooneel van een volksfeest herschapen; muzijk, dans, spel, een goede tafel, niets ontbrak er aan. Den volgenden dag deed zich geen enkel ziektegeval voor, zoo waar is het dat neerslagtigheid van geest eene gevaarlijke bondgenoote is dier verschrikkelijke ziekte.

— Men wil weten dat de Fransche regering besloten heeft het garnizoen van Rome nog aanmerkelijk te verminderen. Den generaal Allouveau de Montreal, bevelhebber der Fransche troepen in de Pauselijke hoofdstad, zouden reeds de noodige bevelen dienaangaande zijn toegezonden. Het laat zich gemakkelijk bevroeden, welke ontsteltenis die tijding onder de leden der Pauselijke regering, die te wel het gebrek aan ontzag voor hun bestuur door de gansche uitgestrektheid der Romeinsche staten kennen, heeft doen geboren worden.

Een dagblad van Milaan bevat het verhaal van een treurig voorval, plaats gehad hebbende met omstandigheden, die wel vreemd genoemd kunnen worden.

Te Menaggio ging een landbouwer met zijne vrouw, die een kind aan de borst had, naar het veld om te maaijen. Het kind werd in het gras neergelegd. Na verloop van eenige oogenblikken hoorde men het wicht kermen. De man riep zijne vrouw om op het kind te passen. Bezig met haar werk, voldeed zij hieraan niet dadelijk, doch een herhaald kermen deed haar eindelijk naar het kind toeloopen en zij vond het dood. Een adder was het in den mond gekropen en alleen de staart stak nog buiten. De man woedend over hetgeen voorgevallen was en dat de moeder misschien op het eerste kermen had kunnen voorkomen, sloeg met de zeissen, die hij in de hand hield naar haar; — slechts een slag en haar hoofd rolde naast het ontzielde wicht in het gras.

— Men schrijft van Messina 27 Julij, dat de officieren van het daar ter reede liggende Oostenrijksche corvet *Diana*, zich veroorloofd hebbende de dames op de algemeene wandelplaats te beleedigen, zich, den volgenden zondag, toen zij weder ontscheepten, eensklaps door eene ontelbare menigte omringd zagen, die hen uitjouwde en uitfloot, waardoor zij genoodzaakt werden om oogenblikkelijk naar boord terug te keeren. De *Diana* is weinige dagen daarop van Messina vertrokken, mogelijk wel om de verdere gevolgen van het laakbaar gedrag dier officieren voor te komen of te vermijden.

CHINA.

De *Overland Friend of China* van 15 September, behelst het volgende:

De tijdingen uit de provincien ten noorden en westen van Cheh-Kiang zijn ten zeerste onbeduidend; de steden Chingkiang-foo en Nankiug bevonden zich nog steeds in handen der patriotten, terwijl omtrent den opstand niets naders was bekend geworden.

De Engelsche oorlogscorvet *Bittern* en de handelsstoomboot *Paoushun* hebben onder de Chinesche vloten in de golf van Peshili eene bloedige slagting aangerigt. Vóór de vernieling dezer vaartuigen was het niet zeker, of dezelven met een politiek doel dan wel tot het plegen van zeeroof waren vergaderd. De Mandarijnen wezen ze echter als zeeroovers vaartuigen aan en verzochten den gezagvoerder Vansittart ze als dusdanig te behandelen. Deze officier voldeed onmiddelijk aan dit verzoek. Zes en veertig gevangenen zijn ten gevolge hiervan aan den dood en martelingen ontrukt.

Hetzelfde blad behelst, dat de gezagvoerder van het Amerikaansche clipperschip *Sea Witch*, de heer G. Washington Frazer, die alom in deze wateren bekend is, en den 17 April jl. New-York tot het doen eener reize naar Zuid-Amerika verlaten had, door den eersten stuurman op zijn bed is vermoord geworden.

Het lijk van het slagtoffer werd in een vat brandewijn bewaard, en de stuurman nam het bevel over het vaartuig op zich. Zijn wensch was hetzelve in eene der kleinere havens van Zuid-Amerika te brengen, doch de bemanning stond er op Rio de Janeiro aan te doen, waar zij dan ook veertien dagen na den gepleegden moord aankwamen. Aldaar werd een geregtelijk onderzoek ingesteld, hetwelk ten gevolge had, dat de stuurman in ketenen geklonken werd, en alzoo naar de Vereenigde Staten zal worden opgezonden. Een doodelijk wapen magtig geworden zijnde, heeft de stuurman getracht zich, doch zonder gevolg, van het leven te berooven.

Eenige woordenwisselingen met den vermoorde schijnen den stuurman tot het plegen van deze misdaad te hebben geleid.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
ober	15	Nederlandsch	Cornelis Smit	H. H. Ruhaak	Rotterdam	1 Julij.	Hongkong.
»	16	Amerikaansch.	Antelope	Eduarn Meltus	Boston	19 ».	Hongkong.
»	—	»	Jong Amerika	D. S. Babrock.	Manilla.	2 Sept.	New-York.
»	—	»	Anna Kembell	Horahe Howels	China	30 Junij.	Batavia.
»	—	Engelsch	North Star.	S. Smit	Londen	17 Aug.	Londen.
»	—	Engelsch	Dolphin	George Muway.	Cardiff	16 Julij.	Hongkong.
»	17	Nederlandsch	West Cappella	M. Rooderkerk.	Batavia	20 Junij.	»
»	—	»	Flora	van der Wyk	China	6 Sept.	Anjer.
»	18	Amerikaansch	Nettouwan	Blish.	Boston	. . .	New-York.

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten
ober.	16	Fransch	schip	Coquimbo	Wannebruecy	Samarang	12 Oct.	de Fiennes.
»	17	Gouv	stooms.	a. v. Tjipanas	P. Boodt	Banjermassing.	13 »	
»	—	Nederlandsch	schip	Economist	Olivier	Napels.	12 Junij	Rreglinger, Dmmler en co.
»	18	Z. M.	schoen.	Aruba	lt. t/z. 1 k. van Rhyn.	Muntok.	13 Oct.	
»	—	Engelsch	bark	Wanderer	Gilbert	. . .	. . .	Hunter, Houghton en co.
»	19	»	»	Pilada	. . .	. . .	. . .	Adam en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
ober	17	Nederl. Indisch	schoen.	Indramayo	Tan Tjengtjoan.	Rembang.
»	18	» »	bark	So-ootban.	Sech Bauzeer	Singapore.
»	—	» »	»	Batavia	Said Alhadat.	Pecalongan.
»	—	» »	brik	Tartar.	Tan Inghok	Tagal.
»	—	Nederlandsch	bark	Jacob	Borger	Soerabaya.
»	—	Amerikaansch.	schip	Haidee.	Freadwell.	New-York.
»	19	Engelsch	brik	Sophia.	Woolcock	Koest. om de Oost.
»	20	Nederl. Indisch	bark	Indramayoe	Sech Jemanie	Billiton.

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.			Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Nederlandsch		bark	Economist	Olivier	. . .	Kreglinger, Dummler en co.
»		»	Willem de Clercq	Ouwehand	. . .	B. Kopersmit en co.
»		»	Oldenbarneveld	Meyboom	. . .	G. Suermondt en co.
»		»	Jeannette Cornelia.	Veldman.	. . .	»
»		»	Egmond en Hoorn	A. Glazener	Rotterdam	»
»		»	Soerabaya	A. M. Swarts	»	»
»		bark	Anna	A. Cramer	. . .	»
»		brik	Zwaluw.	H. Uiiermark	Amsterdam	Haager en Schuurman.
»		fregat	Wilhelmina en Clara	H. de Wyn	Ned. via Sam. en Soerabaya	»
»		»	India *	d'Arnand Jerkens.	Rotterdam	Reynst en Vinju.
»		»	Koning Willem II.	L. R. Giezen	Nederland	De Weerdt, Ruyl en co.
Nederl.	Indisch	schoen.	Harriet.	J. G. C. Ross.	Cocos Eiland	Adam en co.
»	»	bark	Ellen	J. C. Lebert.	Samarang.	John Pryce en co.
»	»	»	Aldjoesoer	Sech bin Awab	Soerabaya	Coulster.
»	»	»	Fathool Hair	Said Aloewie	Samarang	»
»	»	brik	Ana Serie.	Said Satrie.	. . .	»
»	»	bark	Pagoan Zephyr	Ong Kimliang	Cheribon	»
»	»	brik	Aladanie	Sech Bakreso	Banka	»
»	»	bark	Alfalk	Sech Baradja	Sumanap	»
»	»	»	Anoer Salim	Said Aydroes	Cheribon	»
»	»	»	Machmoedie	Said Segaf	. . .	»
»	»	»	Faidool Rachman	Said Ba-alie	Tagal.	»
»	»	»	Djelanie	Said Alie	Palembang	»
»	»	»	Djabir thans hern. Zeven Gezusters.	Mohamad	Singapore.	D. N. Buys en co.
»	»	bark	Kim Tiangtay	Goei Patjoan	Cheribon en Tagal.	»
Engelsch		»	Alverton *	Clarkson.	. . .	Maclaine, Watson en co.
»		»	Bernica *	Jarmin	Golf van Perzie	»
»		»	West *	O. Andreas.	Londen	Martin. Dyce en co.
»		»	Wanderer.	Gilbert.	Sydney	Hunter, Houghton en co.
Amerikaansch.		schip	Revenue*	Howes	. . .	Paine, Stricker en co.
»		»	Carolina Tucker.	Congden.	Holland	Bnsing, Schröder en co.
Bremer		»	Roland	Rucht	Holland	»

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	10	Ned.	bark Vrye Handel.	D. van Ketwich	Batavia.
»	12	»	barkHellevoetsluis.	W. J. Vos.	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	9	Ned.	bark Admiraal Piet Hein.	van der Putte	Ned.v.Prob.
»	10	»	schip Wassenaar.	A. Hofstee	» Bez.
»	—	N. I.	bark Faid Alim.	Said Alhadie.	Grissee.
»	11	»	kotter Krabbe	Mardam	Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.			Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch		bark	Vice Admiraal Gobius.	A. A. van der Linden.	. . .	B. J. van Eck en co.
»		»	Maria Elize.	A. van Hoogenstraaten.	Nederland	P. Kervel en co.
»		bark	Jonge Jan.	L. Hazenwinkel	. . .	
»		»	Tryntje Fenna.	J. F. des Ruelles.	. . .	
»		»	Vrye Handel.	D. van Ketwich	. . .	
»		bark	Vier Gebroeders.	C. Vonck.	Nederland	W. Cores de Vries.
»		»	Adolf van Nassau.	D. D. Borchers.	Nederland	Fraser, Eaton en co.
»		schip	Jacoba Helena.	L. van Wagtendonk.	»	W. Cores de Vries.
»		brik	Koning Willem II	G. van Eyk Menkman.	Nederland	Fraser, Eaton en co.
»		schoen.	Julia.	A. Couteron	Timor Koepang	W. A. Nash.
»		bark	Hellevoetsluis.	W. J. Vos.	. . .	
Nederl.	Indisch	bark	Atiat Ulmoulah.	Goestie Tassim	. . .	
»	»	»	Fatal Main.	. . .	. . .	
»	»	»	Aderaak.	Hadjie Samsodin	Singapore.	Hadjie Samsodin.
»	»	»	Fathool Barie.	Sech Osman	. . .	
»	»	kotter	Little Tot	Katjoong.	. . .	
»	»	schoen.	Isabel.	. . .	. . .	
»	»	»	Djuleha.	Hoesin Samsodin.	. . .	
»	»	bark	Fathal Kair.	Go Ing Ay	. . .	
»	»	bark	Tiang Tay	Lim Tik Hie	. . .	
»	»	»	Hing Goan.	Tan Soetiong	. . .	
»	»	»	Bientang Timor.	Lim Lieptjoen.	. . .	
»	»	schoen.	Julia.	Pa Sieba	Timor Koepang	Major Labatoe.
»	»	stooms.	Java.	. . .	. . .	
Engelsch		bark	Alverton.	R. M. Clarkson	. . .	

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	8	N. I.	bark Ingwat	Ko Haksie	Tagal.
»	10	»	schoen. Blinjoe Srie Boelan	Tan Tikboe.	Batavia.
»	—	»	bark Kim Soenhien	Tjan Hanlong.	»
»	11	»	bark Kim Tiksing.	Kwee Tjoensing.	»

Vertrokken Schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	10	Ned.	bark Zwaluw.	H. Uitenmark.	Ned. v. Bat.
»	11	N. I.	bark Ingwat.	Ko Haksie.	Riouw.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	10	N. I.	bark Fatshool Moebarak.	Hadjie Taip	Batavia.
»	—	»	brik Atiat Toolwadoet	Sech Basaib.	»

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	9	N. I.	bark Marzoek.	Said Atas	Riouw.
»	10	»	bark Fathool Hair	Said Abduila	Batavia.
»	11	»	bark Hamadanie	C. B. Young.	»
»	12	»	bark Binggoan.	Lim Yoehok	»

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	30	N. I.	bark Batavia	Said Alhadat	Cheribon.
Oct.	3	Ned.	bark Ternate.	F. van de Pol.	Soeabaya.
»	—	N. I.	bark Faidool Rachman	Said Ba-alie	Samarang.
»	4	»	birk Tartar	Tan Enghok	Tagal.

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	5	Ned.	bark Ternate.	F. van de Pol.	Banjermass.
»	—	N. I.	bark Batavia.	Said Alhadat	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	4	N. I.	schoener Paulina	Saiman	Soerabaya.
»	5	»	kotter Little Tot	Katjoong.	»
»	—	Ned.	bark Ystroom.	P. J. Detering.	»
»	—	»	bark Timor	F. Agema.	»
»	6	»	bark Elize Henriette.	J. F. Detering.	»

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	6	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Soerabaya.
»	7	Ned.	schip Koning Willem II	Giezen.	Rotterdam.
»	8	N. I.	schoener Katjong	Pa Ardie	Banjoew.
»	9	Ned.	bark Timor.	F. Agema	Dordrecht.
u	10	N. I.	kotter Paulina.	Saiman.	Soerabaya.

Aangekomen schepen te *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	7	Ned.	B H. v. Saxen Weimar.	Hazewinkel	Soerabaya.
»	10	N. I.	bark Hoksing	The Tiongsang	Sumbawa.

Vertrokken schepen van *Probolingo*,

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	5	Ned.	schip Oost India Pakket	B. Bakker.	Nederland.

Aangekomen schepen te *Bezoekie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	11	Ned.	schip Jan Schouten.	Coening Meyer.	Soerabaya.
»	24	»	schoener Carolina.	Pa Noriba	Probolingo.

Vertrokken schepen van *Bezoekie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	28	Ned.	schip Jan Schouten.	Coening Meyer	Dordrecht.
»	29	»	schoener Carolina	Pa Noriba	Probolingo.

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	3	N. I.	bark El Machiaar	Mohamat Yasin.	Soerabaya.
»	—	»	bark Lachmady.	Sech Sabak.	
»	4	»	schoener Sophia	Siendoe Djaya.	Soerabaya.
»	—	»	kotter de Hoop.	Maseo.	Bezoekie.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	1	N. I.	schoener Fathool Haer	Said Molahiila.	Pontianak.
»	—	Ned.	bark Carolina.	Graswinckel	Pangool.
»	6	N. I.	schip Joedool Wadoet.	Sech Fagie.	Samarang.

Vertrokken schepen van *Patjitan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	5	Ned.	bark President Ram.	Ulrich.	Rotterdam.

Aangekomen schepen te *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	4	Ned.	schip de Amstel.	Rademaker.	Soerabaija.

Aangekomen schepen te *Wijnkoopersbaai*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	9	Ned.	schip Nederland.	J. Ruiter.	Batavia.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Langan Lambogan :* Z. M. troepen.

Met het Gouv. stoom-advies vaartuig *Tjipanas :* de resident *van der Ven*. — ingenieur van het mynw. *C. de Groot*.

Met het Ned. schip *Koning Willem II :* de kapt. der inf. *C. J. Biesz.*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 15 *tot en met den* 18 *Oct.*, 1855.

AANVOER.

Van Amsterdam per ned. schip *Koning Willem III*, *gez.* Zeijlstra. agt. B. van Leeuwen en co.

10 vs. zilv. munt. *N. H. M.*

20/m. steenen. 100 vn. bier. 2 kn. hoeden. 1 do. blikwerk. 50 do. olie. 25 bn. kurken. 100 kn. glas. 200 vs. spijkers 1 kt. aardewerk. 73 coll. glaswerk. 103 do. manufact. *Agenten.*

16 coll. manufact. *E. Moormann en co.*

30/1 leggers. 50 keld. lijnolie. *G. Suermondt en co.*

69 coll. verfwaren. 1 kt. boeken. *B. Kopersmit en co.*

1031 marmerensteenen. 10 ks. manufact. *Kreglinger Dummler en co.*

1 vs. spijkers. 16 coll. provisien. 25 ps. hammen. *Jacometti en co.*

22 ks. kramerijen. *Bahre en Kinder.*

21 ks. manufact. *Busing Schröder en co.*

8 ks. koopmanschapp. 2 bn. manufact. *Pandel en Stiekaus.*

37 ks. kramerijen. 1 do. lederwerk. 2 do. blikwerk. 3 do. borduurwol. 6 bn. manufact. *Tulken Voget en co.*

100 vn. bier. 1 kt. vruchten. *Landberg en co.*

15 coll. medicijnen. *N. Lange.*

2 ks. ijzerwerk. *Holmberg de Beckfeld.*

10 ks. diversen. *de Fiennes.*

40 ks. kaarsen. *S. D. Brandon.*

12 ks. manufact. *Haager en Schuurman.*

150 coll. dranken. *v. d. Biesen en Zoon.*

20 coll. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*

15/2 pijp. bier. *de Weerdt Ruyl en co.*

9 coll. manufact. *Pitcairn Syme en co.*
6 ks. wijn. *Schneider.*

Lading voor Samarang.

66 ks. manufact. 3 do. diversen. 1 do. boeken. 50 keld. lijnolie. 60 vn. bier. 10 bn. zakken. 19 ks. manufact. 14 coll. manufact.

Lading voor Soerabaya.

13 coll. koopmanschapp. 1 kt. schoenen. 1 pak kramerijen. 2 ks. manufact. 18 coll. manufact. 20 vn. bier. 1 kt. wasdoek. 13 kn. wijn. 5 do. en 2 boomen. uitm. 1 rijtuig.

Van Cheribon per ned. schip *Zwaluw*, gez. H. Uitermark.
agt. Haager en Schuurman.

Lading bestemd voor Nederland.

500 pic. tin. 50 do. rotting. 86 kn. kop. duiten. $199^{44}/_{100}$ pic. nagelen. $4301^{23}/_{100}$ do. suiker. *N. H. M.*

Van de Lampongs per praauw Tjempleng gez. ....

300 pic. zw. peper. *Gesagv.*

Van Bima per praauw Padewakang gez. Daieng Malino.

5½ koy. kaneel. 5 corg. matten. 1 pic. uijen. 10 ps. sarongs. *Gezagvoerder.*

Van Bima per praauw Padewakang gez. Daeng Patta.

5 koy. kaneel. 5 corg. matten. 6 pic. uijen. $1/_{100}$ do. vogelnestjes. *Gesagv.*

Van Bima per praauw Pamara gez. Papoeangan.

5 koy. kaneel. 11 pic. uijen. 1 do. was. *Gezagv.*

Van Pasoeroean per ned. schip *Koning Willem II*, gez. L. R. Giezen. agt. de Weerdt Ruyl en co.

Lading bestemd voor Nederland.

500 pic. tin. 100 do. rotting. 7230 do. koffij. $7001^{94}/_{100}$ do. suiker 70 kn. koperduiten. *N. H. M.*

Van Hamburg per ned. schip *Jeannette en Cornelia*, gez. F. K. Veldman. agt. G. Suermondt en co.

6 kn. bier. *Schierbrandt.*
2 kn. wapens. 1 do. mineralien. *John Pryce en co.*
1 kt. 1 geweer. *Agenten.*
1 kt. 1 geweer. 5 do. kramerijen. *van Ommeren Rueb en co.*
10 glaswerk. 28 vs. verfwaren. 4 kn. kramerijen. 17 do. zeep. 2 do. knoopen. 3 do. suikerwerk. 7 do. groentens. 26 do. wapenen. 1 do. geweren. 2 do. spiegels. 1 do. parapluien. 4 do. percussions. 6 do. laken. 28 do. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. wapenen. *Monod de Froideville.*
128 kn. vuurwapenen. 797 bladen zink. 41 coll. kramerijen. 28 do. glaswerk. 1 kt. borduurwerk. 5 do. schrijfbehoeften. 1 do. medicijnen. 5 do. zeep. 4 do. leder. 10 do. kleedingstukk. 1 do. franjes. 240 do. dranken. 5 do. manufact. *Tulken Vogel en co.*
4 ks. provisien en dranken. *Schröder.*
93 coll. manufact. 35 kn. manufact. 1 do. schilderijen. 61 do. spiegels. 1 do. kramerijen. 10 do. provisien. 65 do. parfumerien. 1 do. passement. 11 do. glaswerk. 5 do. muzijk instrument. 200 vs. spijkers. 430 bossen en 1275 stav. ijzer. 2 kn. leder. 8 coll. koopmanschapp. *Bahre en Kinder.*
5 kn. lederwerk. 2 do. kramerijen. *Busing Schröder en co.*
2 ks. wijn. *Maclaine Watson en co.*
10 coll. ijzerwerk. 4 do. staalwerk. 498 staven ijzer. 32 kn. verf. 16 ledige vaten. 88 coll. kramerijen. *Metzendorff Wilmans en co.*
50 kn. kramerijen. 1000 do. brandewijn. 10 cau de cologne. *E. Moormann en co.*
1 kt. wapenen. *Haager en Schuurman.*
8 ks. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*
3 ks. tafelbladen. *Order.*

Van Banca per ned. ind. schip *Machmodie*, gez. Said Hossin bin Hamit Segaf.

$3019^{80}/_{100}$ pic. tin. *Gouvernement.*

Van de Cocos Eilanden per ned. ind. schip *Hariet*, gez. J. G. C. Ross. agt. Adam en co.

56 vn. olie. 140/m. klappers. *Agenten.*

Van Samarang per Eng. schip *Bernicia*, gez. J. F. Jarman. agt. Maclaine Watson en co.

$7980^{31}/_{100}$ pic. suiker. *Order.*

Van de Lampongs per praauw Schuit gez. Moetalien.

50 pic. zw. peper. 10 do. koffij. 15 do. dammer. *Hoakook.*
20 pic. zw. peper. *Yong Osseng.*

Van de Lampongs per praauw Schuit gez. Markanie.

125 pic. gomelastiek. *Gezagv.*

Van Samarang per Fr. schip *Coquimbo*, gez. Wannebrouq. agt. de Fiennes.

Lading bestemd voor Havre.

540 pic. rijst. 50 do. rotting. *de Fiennes.*
5041 pic. koffij. $1904^{65}/_{100}$ do. suiker. $59^{71}/_{100}$ do. cubeben. $17^{23}/_{100}$ do. buffelhoorn. $60^{11}/_{100}$ do. rotting. 214 ⊕ indigo. 3230 ps. koehuiden. *van den Broek en Veeckens.*
8363 ⊕ indigo. *Knagge en co.*

UITVOER.

Naar Singapore via Muntok en Riouw per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. J. Prins.

ƒ210,000 zilv. specie. *Pitcairn Syme en co.*
ƒ5000 » » *Anderson Tolson en co.*
ƒ35,000 » » *Said alsowie Satrie.*
ƒ10,000 » » *Han Tjengsan.*
850 ps. sp. matten. *Tan Siong.*
300 ps. sp. matten. 30 do. goudgeld. ƒ30 zilv. specie. *Oeij Sengkoan.*
ƒ13618 zilv. specie. *Seoh Mohamat Basendiet.*
600 zilv. specie. *Tan Tjingjam.*
50 ps. sp. matten. *Tan Tjangseeij.*
250 ps. sp. matten. 4 pic. kalk. $^{90}/_{100}$ do. oliefanstanden. *Io Laaijdjiet.*
500 pic. jap. koper. *Maclaine Watson en co.*
180 corg. bat. doeken. 14 do. kat. sarongs. 2 kn. chin. thee. *Lim Hoa.*
35 corg. bat. doeken. ½ do. do. slendangs. *Said abdulla Alypan.*
3 pic. vogelnestjes. *Nio Banghie.*
$29^{9}/_{20}$ corg. batik. 35 pak papier. *Seoh Mohamat Basendiet.*
1 paard. *Martin Dyce en co.*
1900 ⊕ cochenille 2½ pic. vogelnestjes. *Adam en co.*
3 pic. vogelnestjes. *Tan Siong.*
$2^{75}/_{100}$ pic. vogelnestjes. *Ong Kenghie.*
2 paarden. *van Siosten Morgan en co.*
10 kn. rijnwijn. 6 do. roode wijn. uit het entrep. *E. Moormann en co.*
1 kt. kramerijen. uit het entrep. *Tiedeman en v. d. Burg.*
3 kn. wijn. 3 do. seltzerwater. 6 dos. brandewijn. 3 kn. cherry cordial. 2 dos. siroopen. 6 do. bitter. 1 kl. sardientjes. 4 keld. genever. *John Pryce en co.*
20 st. ginghams. 15 do. eng. katoen. *Said abd. bin alie Alhaf.*
1 kt. siroopen. *Maclaine Watson en co.*
4 ks. zink. *Said alsowie Satrie.*
9 ps. hammen. *Lauw Englam.*
1 corg. buits. sarongs. *King Bauwkie.*
150 ps. zilv. sp. matten. *Laoutouw...*
En gouv. goederen.

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Maria Diederika*, gez. A. v. Marion. agt. Landberg en co.

177 vn. koolteer. *Order.* Zijn de aan boord gebleven lading. Zie verder lading voor Soerabaya bestemd. Java-Bode dd. 17 Oct., 1855 no. 83.

Lading voor Nederland.

450 pic. tin. 125 do. rotting. 5430 ps. zakken. *N. H. M.*

Naar Singapore per Eng. schip *Juliet*, gez. A. M. Intjre. agt. Pitcairn Syme en co.

Aan boord gebleven lading van Liverpool.

108 coll. manufact. *Mc. Ewen en co.*
18 coll. manufact. 15 tonn. steenkolen. *Pitcairn Syme en co.*
2444 stav. ijzer. 40 boss. ijzer. 160 blokk. lood. 1 vat spijkers. 142 coll. manufact. 200 ton koolteer. *Martin Dyce en co.*
20 coll. vilt. *Morgan Melbourn en co.*

Lading voor Singapore van Liverpool.

39 coll. touwwek. 50 do. bladkoper. 4 do. spijkers.

Lading van Batavia.

21 pic. notenmuscaat. uit het entrep. 71 pic. gom dammer. 60 do. gomelastiek. 1 kt. specerij olie. *Hunter Houghton en co.*
350 ps. buffelhuiden. 190 pic. gomelastiek. 25 do. dammer. (27 coll. manufact. uit het entrep.) *Pitcairn Syme en co.*

Naar Amsterdam per ned. schip *Mathilda*, gez. B. van Olst. agt. Paine Stricker en co.

Lading voor Soerabaya.

$3776^{90}/_{100}$ pic. 2240 do. koffij. 300 do. tin. 85 do. rotting. *N. H. M.*
35 kn. kopergeld. *Gouvernement.*

Naar Nederland per ned. schip *Almonde*, gez. Surie. agt. van Ommeren Rueb en co.

400 pic. tin. 100 do. rotting. 1810 do. koffij. *N. H. M.*

Lading van Samarang.

2000 pic. koffij. *N. H. M.*

Lading van Soerabaya.

4602 pic. suiker. 1320 do. koffij. *N. H. M.*
140 kn. kopergeld. *Gouvernement.*

Naar Sydney per Eng. schip *Shamrock*, gez. L. Preijs. agt. Pitcairn Syme en co.

1213 pic. suiker. 1203 do. koffij. 165 do. zw. peper. 28 do. rotting. *Agenten.*
12½ pic. notenmuscaat. *Hunter Houghton en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Albatros*, gez. K. P. Haasnoot. agt. de Weerdt Ruyl en co.

600 pic. tin. 40 do. rotting. $299^{63}/_{100}$ do. nagelen. $1164^{90}/_{100}$ do. do. $3601^{63}/_{100}$ do. suiker. *N. H. M.*
137 kn. kopergeld. *Gouvernement.*

Naar Nederland via Anjer per ned. schip *Flora*, gez. A. A. van der Wijk. agt. B. Kopersmit en co.

60 pic. rotting. 300 do. tin. 2000 do. koffij. *N. H. M.*
35 kn. kopergeld. *Gouvernement.*

Naar Soerabaya via Samarang per ned. ind. stoomb. *Padang*, gez. Persille.

3 kn. kat. goederen. 1 do. speelkaarten. *Koetjong.*
1 kt. lijnwaden. uit het entrep. *Anderson Tolson en co.*
3 kn. sarongs. 10 do. kains. 6 do. jaconets. 10 do. katoenen. 4 bn. katoenen. uit het entrep. 3 kn. kains. *Martin Dyce en co.*
1 kt. sarongs. uit het entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
1 kt. zilv. specie. 2 do. sarongs. *Seoh Temimie.*
5 kn. kains. 6 do. slendangs. 3 do. sarongs. 2 do. kain pandjangs. 2 do. monsters. 1 koff. diversen. *de Weerdt Ruyl en co.*
8 kn. gedr. katoen. 2 shertings. 6 do. batik. 1 do. monsters. *B. van Leeuwen en co.*
1 kt. pleetwerk. *van Rist en Ter Gouw.*
2 kn. eau de cologne. (1 kt. regaal. uit het reg. pakhuis.) *Haager en Schuurman.*
1 kt. zijde goederen. uit het entrep. *Seoh Mohamat Jawas.*
2 bill. tafels. *Vaupel en co.*
1 kt. manufact. uit het entrep. 3 kn. kains. 3 do. sarongs. 1 do. zilv. werken. *de Weerdt Ruyl en co.*
2 kn. kat. banden. 120 ps. servetgoed. 3 koffers. 8 dos. wijn. 1 kt. schilderijen. *van den Broek en co.*
8 kn. wijn. *van den Bissen en Zoon.*
5 bn. mapapoll. 2 kn. shertings. 5 do. gedr. katoen. uit het entrep. *Mc. Ewen en co.*
4 kn. schrijfbehoeften. 1 koker prenten. 1 kt. tapijten. *Vaupel en co.*
3 ks. zilv. specie. *B. v. Leeuwen en co.*
2 kn. koopmanschapp. 5 vs. boter. 1 kt. mosterd. 10 do. chin. thee. 2 vn. meel. 3 rol lood. *Seoh Salim bin Temimie.*
1 kt. regaal. uit het reg. pakhuis. 3 kn. laken. uit het entrep. *Martin Dyce en co.*
39 pic. stroohoeden. *Tan Ekhong.*
4 kn. doeken. uit het entrep. *Pitcairn Syme en co.*
11 kn. provisien. *Hunter Houghton en co.*
800 zakk. meel. *Paine Stricker en co.*
65 thails stofgoud. *Said Mohamat Satrie.*
5 kn. koopmanschappen. *Seoh Adjobidie.*
ƒ2900 zilv. specie. *Seoh awab Siwiet.*
1 kt. provisien. uit het reg. pakhuis. *Bogaard.*
En gouv. goederen.

Naar Nederland via Samarang en Soerabaya per ned. schip *Jacob*, gez. F. B. Borger. agt. van Ommeren Rueb en co.

110 kn. manufact. *Tiedeman en v. d. Burg.*
80 keld. genever. 19 kn. likeur. 1 do. bitter. 3 do. koopmanschapp. 40 md. min water. *Order.*
Zijn de aan boord gebl. lading zie lading voor Samarang en Soearbaya. Java-Bode dd. 13 Oct., 1855 no. 82.

Lading voor Nederland.

400 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*

Aan- en Uitvoer te Samarang *van den* 4 *tot en met den* 11 *Oct.*, 1855.

AANVOER.

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Saijen Maskoer*, gez. Mohamat Said.

2 pic. kruidnagelen. 24 do. staal. 23630 groote en kl. boss. bindrotting. 37 pic. gutah percha. 17 kod. dajaksche matten en 5 pic. lange peper. *Hadjie Oesoop.*

Van Batavia per ned. ind. bark *Alnoer*, gez. Seoh wals bin awab Said.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 25 Aug., 1855 no. 68.

Van Melbourn per ned. schip *Amsterdam*, gez. C. Tjebbes.

1 kt. manufacturen. *Order.*

Van Batavia per ned. ind. bark *Kaliemantan*, gez. Lie Boenkim.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 13 Oct., 1855 no. 82.

Van Bordeaux over Batavia per Fr. schip *Michel Montaigne*, gez. J. Gachet.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 13 Oct., 1855 no. 82.

UITVOER.

Naar Batavia per ned. ind. bark *Ellen*, gez. J. C. Lebert.

458 st. balken en 42 st. chin. doodkist planken. *B. Kopersmit en co.*
6 kn. chin. werk-tafels. *Gezagv.*

Naar Nederland over Soerabaya per ned. schip *J. C. Schotel*, gez. J. P. van Beest Holle.

34 kn. gouv. kopergeld. *N. H. M.*

Naar Nederland over Soerabaya per ned. schip *Wilhelmina Catharina*, gez. N. M. O. de Groot Stiffrij.

2,600 pic. gouv. koffij en 48 kn. gouv. kopergeld. *N. H. M.*

Naar de Golf van Perzie per Eng. schip *Brenicia*, gez. J. F. Sar[...]

3,989 pic. suiker. *Nahapit.*
3,990 pic. suiker. *B. Andreas.*

Naar Nederland per ned. schip *Anna*, gez. P. A. Kleijnenberg.

1914 pic. gouv. koffij. 3100 pic. gouv. suiker en 26 kn. gouv. [ko]pergeld. *N. H. M.*

Naar Havre over Batavia per Fr. schip *Coquimbo*, gez. H. Wannebroucq.

5,041 pic. koffij. 1,904 do. suiker. 3,230 st. koehuiden. 59 pic. [cu]beben. 17 do. buffel-hoorn. 214 ⊕ indigo en 60 pic. bindrotting. *van den Broek en Veeckens.*
6363 ⊕ indigo. *J. Knagge en co.*

Naar Nederland per Amer. schip *Aphrodite*, gez. C. F. Hardie.

7,390 pic. suiker. 3620 st. koe-huiden. 880 st. buffel-huiden. [...] pic. koffij. 22 do. staart peper en 50 pic. bindrotting. *Mc. N[...] en co.*
23 pic. staart peper. 2409 ⊕ indigo en 2 kn. inlandsche confituren. *Dorrepaal en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 3 *tot en met den* 9 *Oct.*, 1855.

AANVOER.

Van Bima en Balie per ned. ind. bark *Fathul Barie*, gez. Sech Said bin Osman. agt. Mehlbaum en co.

240 paarden. 45 pic. was. 45 do. huiden. 200 do. cassia. 9 [...] schilpad. 3 kn. opium. *Mehlbaum en co.*

Van Batavia per ned. ind. bark *Faid Alim*, gez. Said Mohamad Alhadie. agt. Gezagv.

79 kn. en bn. lijnwaden. 75 zakk. tarwe. *Fraser Eaton en co.*
23 kn. en bn. lijnwaden en div. goederen. 37 coll. lijnwaden [en] koopmanschapp. 100 vn. meel. 100 ks. kaassen. *Kervel en co.*
1 ketting. 2 ankers en stokken. 40 coll. lijnwaden en kramerijen. *Adam en co.*
5 st. machinerien. 5 kn. bladkoper. 4 do. doeken en sarongs. 1 [...] ijzer. 1 kt. kasen. *Fraser* en *Major Matson en co.*
ƒ10,600 zilv. specie. ƒ1300 aan sp. matten. *Order.*
42 kn. madapoll. 1 pakje monsters. *N. H. M.*

Van Nederland via Samarang per ned. schip *Koning Willem II*, gez. G. van Eijk Menkman. agt. Fraser Eaton en co.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 22 Sept. 1855 no. 76.

Van Samarang per ned. schip *Wassenaar*, gez. A. Hofste. agt. Schimmelpenninck en co.
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 19 Sept 1855 no. 75.

Van Samarang per ned. schip *Maria Elise*, gez. M. van der Putten. agt. P. Kervel en co.
Zie Uitvoer te Samarang Java-Bode dd. 13 Oct., 1855 no. 82.

UITVOER.

Naar Nederland via Pasoeroewan per ned. schip *Elise Henriette*, gez. J. F. Detering.

$3002^{90}/_{100}$ pic. suiker. 300 do. tin. 35 kn. kop. duiten. 140 pic. [kof]fij. 30 kn. cochenille. 75 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroewan per ned. schip *Timor*, gez. Agema.

$3500^{77}/_{100}$ pic. suiker. 2890 do. koffij. 200 do. tin. 70 kn. kop. duiten. 80 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroewan per ned. schip *Ystroom*, gez. P. J. Detering.

$3203^{18}/_{100}$ pic. suiker. 120 do. koffij. 250 do. tin. 28 kn. kop. duiten. *N. H. M.*

Naar Koppenhagen via Padang per Deensch schip *John*, gez. H. H. Looft.

1603 pic. rijst. 1650 do. padie. *Adam en co.*

Naar Moluccos via Macassar en Larantoeka per ned. ind. stoomb. *Macassar*, gez. H. Chevallier.

3 tafels. 1 kt. inh. flanel en strijkijzer. *Nash.*
30 pic. suiker. 40 kn. en bn. lijnwaden en eenige chin. goederen en div. kleinigheden. 2½ pic. suiker. 4 stell. koffers. div. [...]ren en chinezen. 120 pic. rijst. 4/1 legg. arak. 10 vs. boter. [...] bladen zink. 1 pic. zink spijkers. 8 coll. kleeren. kramerijen [...] servieven. 38 coll. provisien. modewaren. boeken. kleeren en [klei]nigheden. *W. Cores de Vries.*
5 kn. wijn. 1 do. bokleder *Holger van den Dungen.*
149 coll. diverse. koopmanschapp. hammen en zeep. *Gebr. v. Del[...]*
140 keld. arak. 40 coll. inh. dranken. aardewerk en div. goederen. *A. Bauman en co.*
3 kn. hoeden kleeren en glaswerk. 50 vs. goentens. *van Leeuwen en co.*
80 keld. arak. *Ruyl Cramer en co.*
14 coll. div. koopmanschapp. 3 vs. vleesch. *W. Cores de Vries.*
39 coll. provisien en koopmanschapp. 26 pic. suiker. 10 kn. [...] *Schimmelpenninck en co.*
67 kn. en keld. dranken en manufact. *R. d. van Eck en co.*
12 kn. manufact. *Fraser Eaton en co.*
12 kn. lijnwaden. *Hoekstra Gijsing en co.*
2 kn. manufact. *Ruyl Cramer en co.*
66 coll. manufact. regalen en provisien. *Schimmelpenninck en co.*
59 coll. manufact. boter en lijn-olie. *van Leeuwen en co.*
70 coll. manufact. dranken. provisien en eenige koopmanschappen. *Adam en co.*
88 kn. en bn. div. manufact. *N. H. M.*
35 kn. en keld. div. dranken. *Gebr. van Dekken.*
1 baal twills. *A. Bauman en co.*
240 coll. diverse. manufact. provisien. dranken en eenige kleinigheden. *W. Cores de Vries.*
182 coll. diverse. koopmanschappen. *Ruyl Cramer en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.